

**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU
"JAVNO PREDUZEĆE BH POŠTA" SARAJEVO**

na dan 31.12.2013. godine

Broj: 06-04/14

Sarajevo, juli 2014. godine

SADRŽAJ

I.	NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE	1
II.	GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI "JP BH POŠTA" D.O.O. SARAJEVO ZA 2013. GODINU	1
	Bilans uspjeha za period 01.01. – 31.12.2013. godine.....	2
	Bilans stanja na dan 31.12.2013. godine	3
	Izvještaj o gotovinskim tokovima za period od 01.01. do 31.12.2013. godine (INDIREKTNA METODA)	4
	Izvještaj o promjenama u kapitalu za period koji završava na dan 31.12.2013.....	5
III.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA "JP BH POŠTA" D.O.O. SARAJEVO	6
1.	Uvod	6
2.	Predmet, cilj i obim revizije	6
3.	Prethodno iskustvo sa klijentom i kontrole drugih organa	7
4.	Postupanje po preporukama iz prethodnog izvještaja.....	7
5.	Sistem internih kontrola	8
6.	Planiranje i izvještavanje.....	11
7.	Prihodi, rashodi i finansijski rezultat	12
7.1	Prihodi	12
7.2	Rashodi.....	13
7.3	Finansijski rezultat	17
8.	Stalna i tekuća sredstva, obaveze i kapital	18
8.1	Stalna sredstva i dugoročni plasmani	18
8.2	Tekuća sredstva	22
8.2.1	<i>Zalihe i sredstva namijenjena prodaji.....</i>	22
8.2.2	<i>Gotovina i gotovinski ekvivalenti</i>	23
8.2.3	<i>Potraživanja i plasmani</i>	23
8.3	Obaveze	25
8.4	Kapital.....	26
9.	Sudski sporovi	26
10.	Javne nabavke	27
11.	Komentar	32
IV.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	33

I. NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Društva sa ograničenom odgovornošću "Javno preduzeće BH POŠTA" Sarajevo (u daljem tekstu - Društvo) za 2013. godinu (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Izvještaj o promjenama na kapitalu, Izvještaj o gotovinskim tokovima) na dan 31. decembar 2013. godine i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS). Ova odgovornost obuhvata kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed prevare i greške, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima.

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Društva je odgovorno i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, uključujući i odredbe zakona i propisa na osnovu kojih su transakcije i iznosi objavljivani u finansijskim izvještajima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i primjenjivim Međunarodnim standardima Vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima uslijed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske transakcije i informacije, po svim bitnim pitanjima, usklađene sa odgovarajućim zakonskim propisima. Ova odgovornost uključuje provođenje procedura, kako bi se dobili revizijski dokazi o tome da li se sredstva koriste za namjene utvrđene zakonima i propisima. Procedure uključuju procjenu rizika od značajnog neslaganja sa zakonima.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

1. Zbog nedosljedne primjene Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, a prije svih paragrafa 22. i 92. Okvira za sastavljanje i prezentiranje finansijskih izvještaja i nepostupanja prema zahtjevima iz paragrafa 4., 42. i 46. MRS 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena, prihodi perioda precijenjeni su najmanje za 186.606 KM, o čemu je konstatovano u tački 7.1. Izvještaja.
2. U pojedinim revidiranim postupcima dodjele ugovora nisu u potpunosti ispoštovane procedure propisane Zakonom o javnim nabavkama BiH i njegovim provedbenim aktima. U jednom broju dodijeljenih ugovora putem otvorenih postupaka evidentna je nedosljednost u vođenju postupaka, koja je posebno izražena prilikom ocjene i vrednovanja ponuda i nepotpuna primjena svih propisanih procedura, a što je moglo imati uticaja na izbor ponuđača, o čemu je šire obrazloženo u tački 10. Izvještaja.

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na izvještaje mogu stavke i navodi u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno finansijski položaj Društva sa ograničenom odgovornošću "Javno preduzeće BH POŠTA" Sarajevo na dan 31.12.2013. godine, rezultate poslovanja i gotovinski tok za godinu koja je završila na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima Društva sa ograničenom odgovornošću "Javno preduzeće BH POŠTA" Sarajevo u toku 2013. godine, osim za naprijed navedene kvalifikacije, bile su u svim značajnim aspektima usklađene sa odgovarajućim zakonskim i drugim propisima.

Isticanje predmeta

Bez uticaja na izraženo mišljenje, ističemo i slijedeća značajna pitanja:

1. Pitanje u nadležnosti i Uprave i organa upravljanja:

U finansijskim izvještajima još uvek su iskazana dugoročna ulaganja u iznosu od 40.000.000 KM, koja se odnose na uložena sredstva „JP PTT saobraćaja BiH“ Sarajevo u 2001. godini u izgradnju autoseste Sarajevo - Zenica, dionica Podlugovi – Jošanica, po ugovoru od 27.02.2001. godine.

Iako je Vlada Federacije BiH prije pet godina donijela odluku o prenosu prava i obaveza po tom osnovu na Federaciju BiH, kojom se Društvo obavezalo da sa nadležnom direkcijom autosesta zaključi anex prethodnog ugovora, na osnovu kojeg bi se navedeno ulaganje isknjižilo iz njegovih poslovnih knjiga, isto još uvek nije realizovano. Anex ugovora potpisala je samo nadležna direkcija autosesta. Osim što nije potpisala predmetni Anex ugovora, Uprava Društva nije postupila ni prema uputama resornog ministarstva, već je krajem 2012. godine angažovala sudskog vještaka ekonomski struke radi vještačenja cjelokupne dokumentacije u vezi predmetnog ulaganja. Na osnovu nalaza i mišljenja istog, Uprava je uputila novi prijedlog resornom ministarstvu, tražeći da se sačini ugovor o izvršenom ulaganju kojim bi se regulisalo sudjelovanje i zajednička kontrola nad ekonomskim aktivnostima, uključujući i udio Društva u finansijskom rezultatu po tom osnovu. Međutim, Ministarstvo nije prihvatile ponuđeni prijedlog, već je od Uprave i od organa upravljanja ponovo zatražilo realizaciju odluke Vlade Federacije BiH iz 2009. godine.

Iz prezentirane i raspoložive dokumentacije je vidljivo da Uprava nije postupila ni u skladu sa ovim zahtjevom, već je i dalje nastojala i tražila mogućnost da se predmetna ulaganja ne isknjižavaju iz poslovnih knjiga Društva. Nakon što su iscrpljene sve preostale mogućnosti, Uprava je na sjednici održanoj 08.01.2014. godine utvrdila nacrte potrebnih odluka o otpisu dugoročnih ulaganja i smanjenju osnovnog kapitala, koje je zajedno sa prijedlogom aneksa ugovora uputila u dalju proceduru. Međutim, aktivnosti u vezi isknjiženja predmetnih ulaganja nisu realizovane do okončanja naše revizije, tako da su ista još uvijek u poslovnim knjigama Društva.

U dosadašnjem periodu poslovanja Društvo od iskazanih ulaganja nije ostvarivalo ekonomski koristi. Imajući u vidu zahtjeve Vlade Federacije BiH, u svojstvu osnivača i vlasnika kapitala, za isknjiženje predmetnih ulaganja, više je nego izvjesno da od istih ni u narednom periodu neće imati nikakvih ekonomskih koristi. Stoga i nema nikakvog osnova da ih iskazuje u svojim finansijskim izvještajima, jer ista ne ispunjavaju uslove i zahtjeve za priznavanje u finansijskim izvještajima, obzirom da ne zadovoljavaju definiciju elementa finansijskih izvještaja i kriterije za priznavanje definisane paragrafima 83. i 89. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja, koji čine sastavni dio Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, radi čega i nisu realna, o čemu je više obrazloženo u tački 8.1. Izvještaja.

2. Pitanje u isključivoj nadležnosti Uprave:

Uprava je krajem godine, bez javnog oglašavanja, fizičkom licu izdala u zakup poslovni prostor u objektu Centra pošta Sarajevo, u ulici Put života b.b. Sarajevo, koji čini restoran površine 219 m² i biffe površine 44,93 m², kao i biffe u objektu Generalne direkcije, u ulici Obala Kulina Bana 8, površine 66,60 m², sve sa postojećom opremom, stalnim sredstvima i sitnim inventarom, u svrhu pružanja ugostiteljskih usluga zaposlenicima smještenim u pomenutim objektima, na period od 10 godina, po ugovoru, uz godišnju zakupninu u iznosu od 47.000 KM sa uračunatim PDV-om, u koju su, osim električne energije, uključene i komunalne usluge.

Ovakav način izdavanja poslovnog prostora nije transparentan, niti u potpunosti efikasan. U predmetnom slučaju Uprava je trebala javno oglasiti svoju ponudu, čime bi istu učinila dostupnom većem broju zainteresovanih kandidata i potencijalnih ponuđača, što bi rezultiralo i prikupljanjem većeg broja ponuda i postizanju više cijene, o čemu je konstatovano u tački 5. Izvještaja.

Sarajevo, 20.06.2014. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

II. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

"JP BH POŠTA" D.O.O. SARAJEVO

ZA 2013. GODINU

Bilans uspjeha za period 01.01. – 31.12.2013. godine			
	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna god.
A)	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 3)	82.213.986	78.891.319
1	Prihodi od prodaje robe	705.638	669.291
2	Prihodi od prodaje učinaka	73.327.620	69.753.310
3	Ostali poslovni prihodi	8.180.728	8.468.718
II	Poslovni rashodi (od 1 do 7)	82.876.885	82.565.291
1	Nabavna vrijednost prodate robe	104.440	105.582
2	Materijalni troškovi	4.525.814	5.267.114
3	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	61.864.837	61.243.275
4	Troškovi proizvodnih usluga	1.972.494	1.726.216
5	Amortizacija	5.197.260	5.451.749
6	Troškovi rezervisanja	243.030	10.500
7	Nematerijalni troškovi	8.969.010	8.760.855
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I – II)	-	-
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II – I)	662.899	3.673.972
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	Finansijski prihodi (od 1 do 3)	4.428.202	4.040.707
1	Prihodi od kamata	4.144.611	3.618.801
2	Pozitivne kursne razlike	281.591	371.906
3	Ostali finansijski prihodi	2.000	50.000
V	Finansijski rashodi (od 1 do 3)	634.426	427.229
1	Rashodi kamata	57.864	1.286
2	Negativne kursne razlike	450.993	411.825
3	Ostali finansijski rashodi	125.569	14.118
VI	Dobit od finansijske aktivnosti (IV - V)	3.793.776	3.613.478
VII	Dobit redovne aktivnosti (VI - III)	3.130.877	-
VIII	Gubitak od redovne aktivnosti (VI – III)	-	60.494
	OSTALI PRIHODI I RASHODI		
IX	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 5)	1.188.382	1.765.920
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	11.931	62.058
2	Dobici od prodaje materijala	7.285	8.481
3	Viškovi	1.079	2.223
4	Naplaćena otpisana potraživanja	59.641	106.441
5	Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	1.108.446	1.586.717
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 4)	682.647	705.608
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	37.515	23.831
2	Gubici od prodaje materijala	3.732	-
3	Manjkovi	256	339
4	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	402.266	244.226
5	Rashodi i gubici na zalihamama i ostali rashodi	238.878	437.212
XI	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX - X)	505.735	1.060.312
XII	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X - IX)	-	-
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIV.VRIJEDN.SREDSTAVA		
1*	Umanjenje vrijednosti materijalnih sredstava	198.180	480
2*	Umanjenje vrij. dugoročnih finansijskih plasmana i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-
	UKUPAN PRIHOD PERIODA (I+IV+IX)	87.830.570	84.697.946
	UKUPNI RASHODI PERIODA (II+V+X+1*+2*)	84.392.138	83.698.608
	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA - NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XIII	Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza	3.438.432	999.338
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
1	Porezni rashodi perioda	380.837	107.853
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XIV	Neto dobitak neprekinutog poslovanja	3.057.595	891.485
	DOBIT ILI GUBITAK OD PREKINUTOG POSLOVANJA	-	-
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XV	Neto dobitak perioda	3.057.595	891.485
	OSTALA SVEOBUVATNA DOBIT ILI GUBITAK	-	-
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda	3.057.595	891.485

Generalni direktor

Mujo Butković, dipl.oec.

Bilans stanja na dan 31.12.2013. godine

Naziv	Pozicija	Neto iznos tekuće godine	prethodne godine
A K T I V A			
A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI		218.215.906	238.629.289
Nematerijalna sredstva		588.620	754.024
Nekretnine, postrojenja i oprema		97.461.569	98.224.928
Investicijske nekretnine		34.979.838	38.098.425
Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva		84.300	84.358
Dugoročni finansijski plasmani		84.271.129	100.455.747
Druga dugoročna potraživanja		824.468	956.278
Dugoročna razgraničenja		5.982	55.529
B) ODLOŽENA POREZNA SREDSTVA			
C) TEKUĆA SREDSTVA		67.640.556	44.034.421
Zalihe i sredstva namijenjena prodaji		2.801.519	2.853.080
Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani		64.839.037	41.181.341
D) ODLOŽENA POREZNA SREDSTVA			
E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA			
POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)		285.856.462	282.663.710
Izvanbilansna evidencija - vanbilansna aktiva		19.390.495	25.319.690
UKUPNO AKTIVA		305.246.957	307.983.400

P A S I V A			
A) KAPITAL		276.281.878	273.324.283
Osnovni kapital		245.579.086	245.579.086
Upisani neuplaćeni kapital		-	-
Emisiona premija		-	-
Rezerve		9.397.093	8.756.558
Revalorizacione rezerve		-	-
Nerealizovani dobici		-	-
Nerealizovani gubici		-	-
Neraspoređena dobit		21.305.699	18.988.639
B) DUGOROČNA REZERVISANJA		740.334	515.057
C) DUGOROČNE OBAVEZE			
D) ODLOŽENE POREZNE OBAVEZE			
E) KRATKOROČNE OBAVEZE		6.436.299	6.140.400
Kratkoročne finansijske obaveze		-	-
Obaveze iz poslovanja		1.305.049	1.277.436
Obaveze iz specifičnih poslova		137.124	126.311
Obaveze po osnovu plaća, naknada i ost.prim.zaposlenih		4.170.651	4.157.313
Druge obaveze		593.998	387.454
Obaveze za PDV		137.762	159.161
Obaveze za ostale poreze i druge dažbine		29.104	14.381
Obaveze za porez na dobit		62.611	18.344
F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA		2.397.951	2.683.970
G) ODLOŽENE POREZNE OBAVEZE			
POSLOVNA PASIVA		285.856.462	282.663.710
Izvanbilansna evidencija - vanbilansna pasiva		19.390.495	25.319.690
UKUPNO PASIVA		305.246.957	307.983.400

Generalni direktor

Mujo Butković, dipl.oec.

Izvještaj o gotovinskim tokovima za period od 01.01. do 31.12.2013. godine (INDIREKTNA METODA)				
	O p i s	Oznaka	IZNOS Tkuća godina	IZNOS Prethodna godina
	A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
1	Neto dobit (gubitak) za period		3.057.595	891.485
	Usklađenje za:			
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+	275.511	317.152
3	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+(-)	-	-
4	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	+	4.921.749	5.124.097
5	Ostala usklađivanja za negotovinske stavke i gotovinski tokovi koji se odnose na ulagačke i finansijske aktivnosti	+(-)	-	(28.599)
6	Ukupno (2 do 5)		5.197.260	5.412.650
7	Smanjenje (povećanje) zaliha	+(-)	51.561	108.382
8	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+(-)	(3.366.399)	78.241
9	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+(-)	1.609.971	(1.361.074)
10	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	113.563	(269.000)
11	Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+(-)	38.426	(535.742)
12	Povećanje (smanjenje) ostalih obaveza	+(-)	257.473	(726.177)
13	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	(60.742)	(918.151)
14	Ukupno (7 do 13)		(1.356.147)	(3.623.521)
15	Neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti (1+6+14)		6.898.708	2.680.614
	B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI			
16	Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (17 do 21)		16.184.618	-
17	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	+	-	-
18	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	+	-	-
19	Prilivi iz osnova kamata	+	-	-
20	Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	+	-	-
21	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	+	16.184.618	-
22	Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (23 do 26)		-	60.454.566
23	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-	-	-
24	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-	-	-
25	Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	-	-	-
26	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	-	60.454.566
27	Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (16-22)		16.184.618	-
28	Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (22-16)		-	60.454.566
	C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI			
29	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti		-	-
30	Prilivi iz osnova povećanja osnovnog kapitala	+	-	-
31	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	+	-	-
32	Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita	+	-	-
33	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	+	-	-
34	Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (35 do 38)		1.068.495	-
35	Odlivi iz osnova otkupa vlastitih dionica i udjela	-	-	-
36	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-	-	-
37	Odlivi iz osnova isplaćenih dividendi	-	100.000	-
38	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	968.495	-
39	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (29-34)		-	-
40	Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (34-29)		1.068.495	-
41	D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (15+16+29)		23.083.326	2.680.614
42	E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (22+34)		1.068.495	60.454.566
43	F. NETO PRILIV GOTOVINE (41-42)		22.014.831	-
44	G. NETO ODLIV GOTOVINE (42-41)		-	57.773.952
45	H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		28.246.346	86.020.298
46	I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	+	-	-
47	J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-	-	-
48	K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda (44+42-43+45-46)		50.261.177	28.246.346

Generalni direktor

Mujo Butković, dipl.oec.

Izvještaj o promjenama u kapitalu za period koji završava na dan 31.12.2013.
Naziv:

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Nerealizovani dobici/gubici po osn. fin. sr.	Ost. rezerve	Akumulir. nerasporedit. dobit/nepokriv. gubitak	UKUPNI KAPITAL (2+3+4+5)
1	2	3	4	5	6
1. Stanje na dan 31.12.2011. g.	245.579.086	-	8.756.558	18.097.154	272.432.798
2. Efekti promjena u račun.politikama	-	-	-	-	-
3. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-
4. Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2010., odn. 01.01.2011. g.	245.579.086	-	8.756.558	18.097.154	272.432.798
5. Efekti reval.materij.i nem.sredstava	-	-	-	-	-
6. Nerealizovani dobici/gubici po osn. finansijskih sred.raspol. za prodaju	-	-	-	-	-
7. Kursne razlike nastale prevođenjem fin.izvještaja u valutu prezentacije	-	-	-	-	-
8. Neto dobit (gubitak) iskazana u bilansu uspjeha	-	-	-	891.485	891.485
9. Neto dobici/gubici prizn.dir.u kapitalu	-	-	-	-	-
10. Objavljene dividende i drugi oblici rasp.i pokriće gubitka	-	-	-	-	-
11. Emisija dion.kapitala i drugi obl.poveć.ili smanj. osnovnog kapitala	-	-	-	-	-
12. Stanje na dan 31.12.2012.godine	245.579.086	-	8.756.558	18.988.639	273.324.283
13. Efekti promjena u rač.politikama	-	-	-	-	-
14. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-
15. Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2012., odn., 01.01.2013. g.	245.579.086	-	8.756.558	18.988.639	273.324.283
16. Efekti reval.materij.i nem.sredst.	-	-	-	-	-
17. Nerealizovani dobici/gubici po osn.finans.sreds.raspol. za prodaju	-	-	-	-	-
18. Kursne razlike nastale prevođenj. fin.izvještaja u valutu prezentacije	-	-	-	-	-
19. Neto dobit (gubitak) iskazana u bilansu uspjeha	-	-	-	3.057.595	3.057.595
20. Neto dobici/gubici priznati u kapit.	-	-	-	-	-
21. Objavljene divid.i drugi oblici raspodj.dobiti i pokriće gubitka	-	-	640.535	(740.535)	(100.000)
22. Emisija dion.kapit.i dr.oblici poveć.ili smanj.osnovnog kapitala	-	-	-	-	-
23. Stanje na dan 31.12.2013.godine	245.579.086	-	9.397.093	21.305.699	276.281.878

Generalni direktor

Mujo Butković, dipl.oec.

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila njihovo izdavanje. Blagovremeno je sačinjen i Izvještaj o poslovanju za period od 01.01. do 31.12.2013. godine, koji je u formi nacrt-a dostavljen Nadzornom odboru. Isti organ je na sjednici održanoj 08.05.2014. godine utvrdio konačan prijedlog predmetnog izvještaja, koji je sa ostalim izvještajima i prethodnim mišljenjem na prijedlog Uprave za raspodjelu dobiti uputio Skupštini na konačno usvajanje.

Skupština Društva je 13.05.02014. godine donijela odluku o usvajanju Izvještaja o poslovanju za period 01.01.2013. – 31.12.2013. godine, koji uključuje finansijski izvještaj i izvještaje neovisnog revizora, Nadzornog odbora i Odbora za reviziju, kao i odluku o rasporedu dobiti za 2013. godinu.

III. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA "JP BH POŠTA" D.O.O. SARAJEVO

1. Uvod

Društvo sa ograničenom odgovornošću "Javno preduzeće BH POŠTA" Sarajevo je privredno društvo koje samostalno obavlja djelatnost od 08.01.2002. godine, nakon reorganizacije ranijeg jedinstvenog preduzeća „JP PTT Saobraćaja BiH“ Sarajevo i njegove podjele na „JP BH POŠTA“ i „JP BH TELECOM“ Sarajevo i upisa u registar nadležnog Kantonalnog suda u Sarajevu po Rješenju broj: UF/I-1/02.

Osnivač pravnog subjekta je Federacija BiH. Ovlaštenja i osnivačka prava u ime osnivača, vlasnika 100 % državnog kapitala, vrši Vlada Federacije BiH, putem resornog Federalnog ministarstva za promet i komunikacije (u daljem tekstu - Ministarstvo), u skladu sa Uredbom o vršenju ovlašćenja organa Federacije BiH u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala.

Nakon što je Vlada Federacije BiH odlukom od 02.07.2004. godine dala saglasnost na promjenu oblika organizovanja, Rješenjem Kantonalnog suda u Sarajevu, broj UF/I-1413/04, od 03.11.2004. godine, pravno lice se registrovalo kao društvo sa ograničenom odgovornošću, a shodno Zakonu o javnim preduzećima u Federaciji BiH, isto ima i status javnog preduzeća.

Osnovna djelatnost preduzeća je pružanje usluga javnih pošta – poštanskog saobraćaja koje su od javnog društvenog interesa. Isto je organizovano kao jedinstveno samostalno preduzeće i ekonomsko-poslovna cjelina na funkcionalnom, tehnološkom i teritorijalnom principu. Poslovi i zadaci obavljaju se u okviru osnovnih organizacionih jedinica i njihovih nižih unutrašnjih jedinica. Za pružanje poštanskih i drugih usluga osnovani su posebni organizacijski dijelovi, koji imaju status podružnica, i to: Centar pošta Sarajevo, Centar pošta Tuzla, Centar pošta Zenica, Centar pošta Bihać, Centar pošta Mostar, Centar pošta Travnik, Centar pošta Goražde i Podružnica pošta u Brčko Distriktu. Na nivou svih sedam poštanskih centara koje pokriva djelatnost Društva organizovan je Glavni poštanski centar Sarajevo. Poslove i radne zadatke centri pošta ostvaruju kroz funkcionalnu povezanost sa organizacijskim jedinicama Generalne direkcije, a prioritetno preko svojih nižih organizacijskih jedinica, službi i odjeljenja. Centri pošta nemaju status pravnog lica i u pravnom prometu i poslovima nastupaju na način i u okvirima utvrđenim Zakonom o privrednim društvima, Statutom, Pravilnikom o radu i drugim općim aktima koji tretiraju pitanje djelokruga rada istih.

Prema Statutu, puni naziv pravnog lica je Društvo sa ograničenom odgovornošću „Javno preduzeće BH POŠTA“ Sarajevo.

Skraćeni naziv je: „JP BH POŠTA“ d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu – Društvo)

Sjedište Društva je u Sarajevu, ulica Obala Kulina bana broj 8.

Na dan 31.12.2013. godine, Društvo je imalo 2.363 zaposlenika, od čega 2.209 u stalnom radnom odnosu i 154 na određeno vrijeme.

U Zabilješkama uz finansijske izvještaje navodi se da su finansijski izvještaji pripremljeni u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima (u daljem tekstu - MRS), dok se izvještavanje vrši u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (u daljem tekstu - MSFI).

2. Predmet, cilj i obim revizije

Predmet revizije su finansijski izvještaji Društva za 2013. godinu i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj naše revizije je da na osnovu provedene revizije izrazimo mišljenje da li su finansijski izvještaji pripremljeni u svakom značajnom pogledu u skladu sa važećom zakonskom regulativom i primjenjivim okvirom finansijskog izvještavanja. Revizija uključuje i procjenu da li Uprava i rukovodioci primjenjuju zakone i ostale važeće propise i akte, koriste li sredstva za odgovarajuće namjene u okviru propisanih i datih ovlaštenja, ocjenu finansijskog upravljanja, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola

uspostavljenih u svrhu zaštite imovine, kao i sposobnost da otkrivaju i sprječavaju značajno pogrešna prikazivanja u finansijskim izvještajima. Pažnju ćemo usmjeriti i na poduzete aktivnosti od strane Uprave na implementaciji preporuka datih u prethodnoj reviziji.

Zbog ograničenja vremena i resursa, revizijom nismo obuhvatili cjelokupno područje poslovanja, niti smo ispitivali sve transakcije. Sistemom uzorka ispitali smo procese koji se odnose na obavljanje zakonom utvrđene djelatnosti, zakonsku i usklađenost sa općeprihvaćenim računovodstvenim načelima, planiranje poslovnih aktivnosti i sa njima povezane račune vezane za sredstva, obaveze i kapital, prihode i rashode, uključujući značajnije troškove poslovanja. Obzirom da je revizija obavljena na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške nisu otkrivene.

Revizija je uključila i davanje preporuka za dalji rad za područja koja smo smatrali bitnim, a vezana su za finansijsko izvještavanje.

3. Prethodno iskustvo sa klijentom i kontrole drugih organa

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH od 2003. godine obavlja revizije finansijskih izvještaja predmetnog klijenta. Revizije nisu vršene u kontinuitetu. U dosadašnjim revizijama uglavnom su davana uslovna, odnosno, mišljenja sa rezervom. I u reviziji za prethodnu godinu dato je mišljenje sa rezervom. Date kvalifikacije odnosile su se na nepotpunu i nedosljednu primjenu procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama BiH i neosnovanost isplata naknada članovima Nadzornog odbora, obzirom da isti nisu tokom cijele revidirane godine obavljali poslove iz nadležnosti, čime nisu ispoštovali pojedinačno potpisane ugovore. Bez uticaja na izraženo mišljenje, skrenuta je pažnja i na iskazana dugoročna ulaganja u iznosu od 40.000.000 KM u izgradnju autocese Sarajevo - Zenica, dionica Podlugovi – Jošanica, od kojih Društvo nema, niti je izvesno da će od istih imati ekonomskih koristi. Za date kvalifikacije i ostale manje značajne propuste i nepravilnosti u radu i poslovanju koje nisu imale uticaja na mišljenje date su preporuke, o čijoj će se realizaciji više obrazložiti u sljedećoj tački.

Prema izjavama odgovornih lica, u 2013. godini nije bilo kontrola od strane nadležnih inspekcijskih organa.

Reviziju finansijskih izvještaja za 2013. godinu, obavio je i vanjski revizor, revizorska kuća „Revizija Revita“ d.o.o. Cazin. Dato je pozitivno mišljenje, uz isticanje predmeta na bilješku koja se odnosi na iskazana, naprijed navedena dugoročna ulaganja.

4. Postupanje po preporukama iz prethodnog izvještaja

U okviru izvršene revizije finansijskih izvještaja za 2013. godinu izvršena je i provjera postupanja po preporukama datim u prethodnim revizijama. Na osnovu navedenog konstatovano je da:

a) Društvo **nije postupilo po preporukama** koje se odnose na:

- preispitivanje postojeće sistematizacije radnih mjeseta i njeno usklađivanje sa stvarnim i realnim potrebama poslovanja, u cilju svođenja broja zaposlenih u optimalne okvire;
- donošenje procedura kojima bi se unaprijedilo upravljanje potraživanjima, posebno u dijelu koji se odnosi na otpise potraživanja koja neće biti tužena, kako bi se jasno utvrdila vrijednost tih potraživanja i procedure naplate istih. Društvo svojim procedurama nije definisalo sumnjiva i sporna potraživanja koja se ispravljaju ili direktno otpisuju na teret rashoda i ne utužuju.

b) Društvo je **djelimično postupilo** po datim preporukama koje se odnosi na:

- postupanje u skladu sa zahtjevima osnivača i realizaciju Odluku Vlade Federacije BiH, od 26.03.2009. godine, a u vezi prenosa prava i obaveza iskazanog ulaganja na Federaciju BiH;
- vrednovanje stalnih sredstava i dugoročnih ulaganja prema zahtjevima iz standarda;

- poboljšanje procedura procjene prihoda i rashoda po međunarodnom i međuoperatorskom prometu i dosljednu primjenu paragrafa 22 i 91. Okvira za sastavljanje i prezentiranje finansijskih izvještaja i vlastitih akata, kako bi se isti priznavali u obračunskom periodu u kojem su i nastali;
- blagovremeno započinjanje postupaka nabavki i poštivanje procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama BiH, njegovim provedbenim i vlastitim aktima;
- bolje funkcionisanje sistema internih kontrola, u cilju evidentiranja svih troškova i obaveza u momentu stvaranja istih i u periodu na koji se isti odnose, u skladu sa zahtjevima iz MRS, uključujući dosljednu primjenu MRS 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva;
- dosljedno i potpuno poštivanje usvojenih politika potraživanja i pojačanje nadzora nad primjenom usvojenih procedura, a sve u cilju zaštite naplate i realnog iskazivanja potraživanja;
- knjigovodstveno evidentiranje svih prihoda u pripadajućem obračunskom periodu, u skladu sa zahtjevima iz standarda.

c) Društvo je **postupilo po preporukama** koje se odnose na:

- izradu trogodišnjeg i godišnjeg (rebalansa) plana poslovanja i dosljedno postupanje u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u Federaciji i usvojenim aktima o planiranju;
- blagovremeno sačinjavanje Izvještaja o radu i poslovanju i njegovo dostavljanje organima upravljanja, kako bi Skupština postupala u skladu sa odredbama člana 343. Zakona o privrednim društvima i članom 6. stav 2. Zakona o javnim preduzećima u Federaciji BiH;
- međusobnu usaglašenost i pravilno iskazivanje kapitala u bilansu stanja i izvještaju o promjenama u kapitalu, u skladu sa zahtjevima iz standarda;
- dosljedno poštivanje Zakona o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija Federacije BiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu Federacije BiH i ugovora o pravima i obvezama u obavljanju dužnosti predsjednika i članova Nadzornog odbora;
- poštivanje kvalitativnih obilježja finansijskih izvještaja, shodno zahtjevima iz Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja;
- donošenje pisanih procedura kojima će se regulisati upravljanje i investiranje slobodnih novčanih sredstava, te osiguranje dosljedne primjene istih.

5. Sistem internih kontrola

Društvo je ustrojilo organizaciju, uspostavilo organe u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o javnim preduzećima u Federaciji BiH, usvojilo važnije akte i uredilo kontrolne aktivnosti u značajnijim procesima rada. Usvojenim aktima uređeni su postupci i procedure zaposlenika u obavljanju poslova i radnih zadataka iz djelokruga, čime su stvoreni uslovi i obezbijeđene pretpostavke za efikasno funkcionisanje sistema internih kontrola.

Organizacija Društva utvrđena Statutom, detaljno je razrađena Pravilnikom o radu, u okviru kojeg je posebno uređena i sistematizacija poslova i radnih mjesta, kao i plaće, dodaci i naknade plaća. Prema prezentiranim podacima, na nivou Društva sistematizovana su 4.342 izvršioca, dok je na dan 01.01.2013. godine bilo raspoređeno 2.387 zaposlenika, od čega 2.252 u stalnom radnom odnosu, a 135 na određeno vrijeme. U toku godine primljeno je 48 novih zaposlenika, od čega 12 na neodređeno i 36 na određeno vrijeme. U istom periodu, Društvo su po različitim osnovama napustila 72 zaposlenika, tako da je na dan 31.12.2013. godine bilo 2.363 zaposlenih, od čega 2.209 u stalnom radnom odnosu i 154 na određeno vrijeme. Od ukupnog broja zaposlenika na neodređeno vrijeme 146 čine invalidi II kategorije.

U odnosu na prethodnu godinu smanjen je broj novoprimaljenih zaposlenika, što je rezultiralo i smanjenjem ukupnog broja zaposlenika. Sam prijem novih zaposlenika i u 2013. godini vršen je u skladu sa Pravilnikom o radu, koji je usklađen sa Kolektivnim ugovorom za područje djelatnosti poštanskog saobraćaja. Međutim, kao i prethodne godine, prilikom prijema novih zaposlenika nije se poštovao akt Ministarstva i zaključci Nadzornog odbora, prema kojima se prijem novih zaposlenika može vršiti samo uz prethodno dobivenu saglasnost istog ministarstva. Iz navedenih razloga, na sjednicama Uprave, koje su se održavale redovno i u kontinuitetu, nije bilo pune saglasnosti u vezi novog zapošljavanja. Za razliku od odluka o produženju radnog odnosa za zaposlenike koji su već bili u radnom odnosu na određeno vrijeme, a koje su donesene jednoglasno, odluke o prijemu novih zaposlenika, neovisno o tome da li radni odnos zasnivaju na određeno ili neodređeno vrijeme, nisu donesene jednoglasno. U odnosu na prethodnu, u 2013. godini povećan je broj zaposlenika koji su primljeni u radni odnos na određeno vrijeme. Razlog tome je odluka o izmjenama i dopunama Statuta koju je donijela Skupština Društva na sjednici održanoj 02.04.2013. godine, a prema kojoj se svako novo zapošljavanje na neodređeno vrijeme vrši isključivo uz primjenu javnog konkursa ili oglasa. Međutim, nismo se uvjerili da su ove izmjene i dopune Statuta imale, niti će imati uticaja na dosadašnju praksu prijema novih zaposlenika. Umjesto na neodređeno, zaposlenici se primaju u radni odnos na određeno vrijeme, bez raspisivanja javnog konkursa-oglasa, a što im omogućuju važeći propisi i vlastiti akti. Prijem u radni odnos na određeno vrijeme predstavlja prvi korak ka zasnivanju radnog odnosa na neodređeno vrijeme, posebno ako se ima u vidu činjenica da je postojeća sistematizacija preobimna i da je više nego evidentno da nije primjerena sadašnjim, stvarnim potrebama Društva, obzirom da je istom sistematizovano znatno više radnih mesta i izvršilaca od potrebnih, čime je ostavljen prostor i omogućen prijem zaposlenika na dosadašnji način. Podsjećamo, važećim Zakonom o radu koji je na snazi više od petnaest godina nije propisan postupak i način prijema u radni odnos novih zaposlenika, već je ostavljeno da pravni subjekti vlastitim aktima urede ovu materiju. Poražavajuće je što se i novim zakonom koji je u postupku donošenja ništa neće promijeniti, niti će se transparentnije urediti oblast zapošljavanja.

Društvo ima u vlasništvu i raspolaze se značajnim nekretninama na dosta atraktivnim lokacijama. Uprava je u 2013. godini donijela nove Procedure pri zaključenju ugovora, obzirom da su u prethodnom periodu, u dosadašnjim postupcima izdavanja poslovnih prostora u zakup uočeni određeni nedostaci. U prilogu istog akta je i prijedlog ugovora o zakupu poslovnog prostora. Međutim, evidentno je da i ove procedure nisu u potpunosti uredile postupke izdavanja u zakup poslovnih prostora, jer istima nije predviđeno javno oglašavanje, čime je ostavljena mogućnost da se isti izdaju netransparentno, što potvrđuje slijedeći slučaj:

Naime, Uprava je na sjednici održanoj 20.11.2013. godine prihvatile ponudu fizičkih lica, Đenana i Amira Nezirovića (vlasnici „Ramis Cafe slastičarna“ Sarajevo), za uzimanje u zakup restorana i bifea, u vlasništvu Društva. Ni ova odluka nije donesena jednoglasno. Suzdržana je bila izvršna direktorka Sektora za razvoj i informacioni sistem, iz razloga što, prema mišljenju iste, nije ispoštovana utvrđena procedura, obzirom da ponuda nije prošla ni jednu stručnu službu. Predmetna ponuda sačinjena je nakon prethodno obavljenih pregovora sa navedenim ponuđačima i fizičkog pregleda objekata od strane istih. Nakon što je ponuda prihvaćena, 03.12.2013. godine između ugovornih strana zaključen je ugovor. Prema istom ugovoru, Društvo je pomenutom licu izdalо u zakup poslovni prostor koji se nalazi u objektu Centra pošta Sarajevo, u ulici Put života b.b. Sarajevo, a koji čini restoran u prizemlju površine 219 m² i biffe na prvom spratu površine 44,93 m², kao i poslovni prostor u objektu Generalne direkcije, u ulici Obala Kulina Bana 8, i to biffe na drugom spratu površine 66,60 m², a sve sa postojećom opremom, stalnim sredstvima i sitnim inventarom, u svrhu pružanja ugostiteljskih usluga zaposlenicima smještenim u pomenutim objektima. Istim ugovorom zakupoprimec se obavezao da će na ime godišnje zakupnine uplatiti iznos od 47.000 KM sa uračunatim PDV-om ili 3.917 KM mjesечно, što u prosjeku iznosi 11,85 KM/m². Od komunalnih usluga, predmetnim ugovorom samo su regulisani troškovi električne energije, koji će se obračunavati prema stvarnom trošku i koji će se posebno fakturisati. Ostali troškovi komunalnih usluga (voda, grijanje i odvoz smeća) nisu definisani, što znači da su uključeni u ugovorenu cijenu. Napominjemo da je ugovor zaključen na period od 10 godina, sa mogućnošću produženja.

Ne možemo se složiti sa ovakvim načinom izdavanja u zakup poslovnih prostora, jer isti nisu transparentni i efikasni. Smatramo da je Uprava u predmetnom slučaju trebala javno oglasiti svoju

ponudu, čime bi istu učinila dostupnom većem broju zainteresovanih kandidata, a što bi rezultiralo i prikupljanjem većeg broja ponuda i postizanju više cijene.

Prema izvještaju nadležne službe, od 14.02.2014. godine, Društvo raspolaže sa značajnim brojem stambenih jedinica u vlasništvu, obzirom da je u prethodnom periodu izvršilo njihov povrat. Samo na području Kantona Sarajevo ima 17 stanova za koje posjeduje pravosnažno rješenje o vraćanju u posjed, stanovi su prazni i zaključani i vode se u evidenciji Generalne direkcije. Jedan stan je proglašen službenim, za 6 stanova Društvo posjeduje akt o vraćanju u posjed, ali su u istima korisnici po različitim osnovama (alternativni smještaj ili akt o dodjeli od strane ranijeg preduzeća, PTT saobraćaja), a za 6 stanova postupci povrata su u toku. I u ostalim centrima izvršen je povrat 13 stanova, dok za 7 stanova postupak povrata još uvijek nije okončan.

Društvo još uvijek nije donijelo akt o načinu raspolaganja, korištenja i dodjeli ovih stambenih jedinica. Prema izjavama odgovornih lica, ovaj akt je u fazi donošenja. Napominjemo da se stanovi vode u vanbilansnoj evidenciji.

Uprava je donijela Uputstvo o načinu procjene prihoda i troškova po osnovu usluga u međunarodnom i međuoperatorskom prometu za paketski, pismenosni, EMS i avio saobraćaj. Na osnovu ovog uputstva, procjena prihoda i rashoda po osnovu usluga u međunarodnom i međuoperatorskom prometu vrši se na osnovu podataka o izvršenim uslugama i vrijednostima tih usluga, a u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima, Svjetskom poštanskom Konvencijom – UPU, Bern i aktima Društva. Procjena prihoda i rashoda se vrši za dio usluga koje su izvršene, a nisu potvrđene međunarodnim obračunom. Konvencijom UPU-a, definisano je da je rok za ovjeru računa u međunarodnom poštanskom prometu 4 mjeseca, a po ovjeri rok za naplatu je 6 sedmica. Provedenom revizijom utvrdili smo da se najveći dio naknadno utvrđenih prihoda i rashoda odnosi upravo na razlike u procjenama, tako da je u 2013. godini priznat naknadno utvrđeni prihod u iznosu od 145.832 KM i naknadno utvrđen rashod u iznosu od 72.299 KM, zbog čega je i rezultat perioda precijenjeni za neto iznos od 73.533 KM. I u tekućoj godini priznat je naknadno utvrđen prihod u iznosu od 116.342 KM i naknadno utvrđen rashod u iznosu od 123.530 KM.

Pravilnik o fakturisanju, evidentiranju i naplati potraživanja iz decembra 2005. godine, uključujući i njegove i izmjene i dopune od 10.07.2013. godine, nije usaglašen sa Pravilnikom o računovodstvu, reviziji i računovodstvenim politikama iz juna 2010. godine, u dijelu koji se odnosi na ispravku vrijednosti potraživanja na teret rashoda. Naime navedeni Pravilnik je izmijenjen na osnovu preporuke date u reviziji za 2012. godinu, ali istim nisu precizno i jasno definisani rokovi za pokretanje tužbe za neizmirene obaveze korisnika, niti rokovi za prenos potraživanja na sumnjiva i sporna i ispravku vrijednosti potraživanja na teret rashoda.

Za razliku od prethodne godine, Nadzorni odbor je u 2013. godini redovno održavao svoje sjednice. U istoj godini održao je 13 sjednica, na kojima je razmatrao problematiku poslovanja i na kojima je donosio odluke i zaključke iz nadležnosti.

I aktivnosti Odbora za reviziju i Odjela za internu reviziju u 2013. godini odvijale su se prema usvojenom planu i programu. Odjel za internu reviziju izvršio je reviziju godišnjeg popisa sa 31.12.2012. godine, reviziju finansijskih izvještaja sa 31.12.2012. i 30.06.2013. godine, reviziju stalnih sredstava, reviziju nabavki i ugovora a dobavljačima, revizije blagajničkog poslovanja u centrima pošta, reviziju potraživanja i reviziju izvršenja plana poslovanja. Izvještaje o obavljenim revizijama, kao i ostale aktivnosti Odjela, redovno je razmatrao i usvajao Odbor za reviziju. Značajno je napomenuti da ni u jednom izvještaju Odjela za internu reviziju nisu utvrđeni značajniji propusti i nepravilnosti. U vezi preporuka, Uprava Društva je na svojim redovnim sjednicama usvajala zaključke o njihovom prihvatanju i iste je dostavljala operativnim jedinicama na nižim nivoima na primjenu i izvršenje. Sve date preporuke nisu u potpunosti implementirane. Prema izvještaju Odjela za internu reviziju, njihova realizacija je još uvijek u toku.

Iz naprijed navedenog proizilazi da i pored značajnog broja donesenih akata i usvojenih procedura, sistem internih kontrola nije uspostavljen u mjeri da obezbjedi razumno uvjerenje da su postignuti postavljeni osnovni ciljevi poslovanja, a prije svih efikasno upravljanje, uspješno poslovanje i adekvatna zaštita imovine.

Radi unapređenja poslovanja i povećanja efikasnosti, preispitati postojeću sistematizaciju radnih mјesta i istu uskladiti sa stvarnim potrebama Društva, kako bi se stvorili preduslovi za utvrđivanje i raspoređivanje optimalnog broja zaposlenika.

Dopuniti i unaprijediti postojeći ili donijeti novi akt kojim će se detaljnije urediti procedure izdavanja poslovnih prostora u zakup, a sve u cilju prikupljanja većeg broja ponuda i postizanju više cijene.

Donijeti akt o načinu raspolaganja, korištenju i dodjeli stanova.

Poboljšati procedure procjene prihoda i rashoda po međunarodnom i međuoperatorskom prometu, te dosljedno primjenjivati paragafe 22. i 91. Okvira za sastavljanje i prezentiranje finansijskih izveštaja i vlastite akte, kako bi se isti priznавали u obračunskom periodu u kojem su i nastali.

U cilju osiguranja naplate i realnog iskazivanja potraživanja usaglasiti postojeće akte kojima je uređena ova materija, sa posebnim osvrtom na Pravilnik o fakturisanju, evidentiranju i naplati potraživanj, kojim se precizno i jasno trebaju definisati rokovi za pokretanje tužbe za neizmirene obaveze korisnika, rokovi za prenos potraživanja na sumnjava i sporna i ispravku vrijednosti potraživanja na teret rashoda.

Sve usvojene akte i procedure dosljedno i u potpunosti poštivati, redovno ih dograđivati i uskladjavati sa zakonskom regulativom i u kontinuitetu pratiti njihovu realizaciju.

6. Planiranje i izvještavanje

Trogodišnji plan poslovanja za period 2011. – 2013. godine usvojila je Skupština 22.12.2010. godine. Skupština Društva je na sjednici održanoj 23.09.2013. godine donijela Odluku o usvajanju Revidiranog Plana poslovanja „JP BH Pošta“ d.o.o. Sarajevo za period od 01.01.2013. do 31.12.2013. godine. Na istoj sjednici donesena je i Odluku o usvajanju Trogodišnjeg plana poslovanja za period 01.01.2014. – 31.12.2016. godine. Skupština Društva je na sjednici održanoj 19.12.2013. godine donijela Odluku o izmjeni i dopuni odluke o usvajanju Revidiranog plana poslovanja za period 01.01.2013. – 31.12.2013. godine.

Osnovne ekonomske kategorije planirane su i ostvarene u slijedećim iznosima:

R. br.	Pozicija	Ostvareno u 2012. godini	Plan za 2013. godinu	Revidirani plan za 2013. god.	Ostvareno u 2013. godini	Indeks (6:3)	Indeks (6:5)
1	2	3	4	5	6	7	8
I	Prihodi	84.697.947	92.127.758	86.870.400	87.830.570	103,70	101,11
II	Rashodi	83.698.609	91.142.501	85.874.600	84.392.138	100,83	98,27
III	Dobit prije poreza (I-II)	999.338	985.257	995.800	3.438.432	344,07	345,29

Ostvareni prihodi u 2013. godini u odnosu na prethodnu godinu veći su za 3,70 %, a u odnosu na Revidirani plan poslovanja za 1,11 %. I ostvareni rashodi su u odnosu na prethodnu godinu nešto veći, za 0,83 %, ali su u odnosu na plan manji za 1,73 %. Ostvarena bruto dobit u odnosu na prethodnu godinu veća je za više od tri puta.

Uprava je pripremila finansijske izveštaje i odobrila njihovo izdavanje. Blagovremeno je sačinjen i Izvještaj o poslovanju za period od 01.01. do 31.12.2013. godine i isti je u formi nacrta dostavljen Nadzornom odboru. Ovaj organ je na sjednici održanoj 08.05.2014. godine utvrdio konačan prijedlog predmetnog izvještaja, koji uključuje finansijski izvještaj, izvještaj vanjskog revizora, kao i godišnji izvještaj o svom i radu Odbora za reviziju. Na istoj sjednici Nadzorni odbor je dao i prethodno mišljenje Skupštini Društva na prijedlog odluke o raspodjeli dobiti za 2013. godinu.

Skupština Društva je 13.05.2014. godine donijela odluku o usvajanju Izvještaja o poslovanju za period 01.01.2013. – 31.12.2013. godine, koji uključuje finansijski izvještaj i izvještaje neovisnog revizora, Nadzornog odbora i Odbora za reviziju, kao i odluku o rasporedu dobiti za 2013. godinu.

7. Prihodi, rashodi i finansijski rezultat

7.1 Prihodi

Prihodi ostvareni u obračunskom periodu iskazani su kako slijedi:

01.01. - 31.12.2013. 01.01. - 31.12.2012.

PRIHODI	87.830.570	84.697.946
Poslovni prihodi	82.213.986	78.891.319
Finansijski prihodi	4.428.202	4.040.707
Ostali prihodi	1.188.382	1.765.920

Prihod od poštanskih usluga predstavlja fakturisanu i obračunatu vrijednost pruženih usluga u zemlji i inostranstvu.

Priznavanje prihoda u međuoperatorskom i međunarodnom prometu vrši se temeljem Metodologije za obračun troškova završne faze u međuoperatorskom i međunarodnom poštanskom prometu, potpisane od strane sva tri operatera u BiH. Prihodi nastali iz međunarodnih usluga, iskazuju se u bruto iznosima, a procjena prihoda se vrši za dio usluga koje su izvršene, a nisu potvrđene međunarodnim obračunom na dan bilansa stanja.

Poslovni prihodi ostvareni u visini od 82.213.986 KM najznačajniji su i u ukupnim prihodima učestvuju sa 93,61 % i u odnosu na prošlu godinu su veći su za 4,21 %.

- **Prihodi od prodaje robe** u iznosu od 705.638 KM u odnosu na prethodnu godinu veći su za 5,43%. Iste čine prihodi od prodaje poštanskih markica i kolekcionarskih markica i komercijalne robe na šalterima pošta.

- **Prihodi od prodaje učinaka** u iznosu od 73.327.620 KM u odnosu na prethodnu godinu veći su za 5,12 % i odnose se na prihode od prodaje usluga pravnim i fizičkim licima. U okviru istih, najznačajniji su prihodi od pismenosnih pošiljaka u iznosu od 50.185.872 KM, paketskih pošiljaka u iznosu od 1.034.232 KM i prihod od usluga novčanog poslovanja u iznosu od 20.955.084 KM. Prihod od usluga novčanog poslovanja u najvećim dijelom odnose se na prihod ostvaren isplatom penzija i socijalnih davanja, prihod od provizija za obavljanje dijela poslova platnog prometa, usluga naplate fiksne, GSM telefonije i BIHNET-a, prihod od naplate električne energije, vode, stana, grijanja, zemnog gasa i smeća i prihod od prodaje uputnica u unutrašnjem poštanskom prometu.

U strukturi ukupno ostvarenog prihoda u poštanskom saobraćaju na procijenjeni prihod odnosi se 2.656.379 KM. Procjena prihoda odnosi se na 2013. godinu, a urađena je su skladu sa Uputstvo o načinu procjene prihoda i troškova po osnovu usluga u međunarodnom i međuoperatorskom prometu za paketski, pismenosni, EMS i avio saobraćaj. Procjena prihoda se vrši za dio usluga koje su izvršene, a nisu potvrđene međunarodnim obračunom.

- **Ostali poslovni prihodi** u iznosu od 8.180.728 KM, u najvećoj mjeri odnose se na prihode od zakupnina i ostale poslovne prihode. Prihodi od zakupnina iskazani su u iznosu od 7.243.632 KM i za 3,45 % su manji odnosu na prethodnu godinu. Isti se najvećim dijelom odnose na prihode od izdavanja poslovnih prostora u zakup „BH Telecom“-u, prema Aneksu br.3. Ugovora o uređenju međusobnih odnosa pravnih subjekata nastalih statusnom promjenom i podjelom ranijeg JP PTT BiH Sarajevo na dva posebna pravna subjekta. Preostali dio prihoda po osnovu zakupa poslovnih prostora u najvećem dijelu ostvaren je po osnovu izdatih prostora za potrebe CIPS-a. Ostali poslovni prihodi iskazani u iznosu od 883.918 KM odnose se na se na ugostiteljske usluge, usluge file transfera, usluge fotokopiranja, video nadzora, sigurnosnog prenosa novca, usluge recepcionara, itd.

Finansijski prihodi iskazani u iznosu od 4.428.202 KM, veći su za 9,59 % u odnosu na ovu vrstu prihoda u prethodnoj godini. U okviru ove pozicije najznačajnije su kamate na oročena sredstva u iznosu od 4.082.233 KM i prihodi od pozitivnih kursnih razlika u iznosu od 281.591 KM.

Ostali prihodi i dobici iskazani u iznosu od 1.188.382 KM manji su za 577.537 KM ili 32,70 % u odnosu na prihode ostvarene u prethodnoj godini, a u najvećoj mjeri odnose se na prihode od

ukidanja rezervisanja, prihode od prefakturisanja, prihode iz ranijih godina i naplaćena otpisana potraživanja.

- **Prihodi od ukidanja rezervisanja** u iznosu od 440.949 KM odnose se na prihode od ukidanja rezervisanja za otpremnine. Naime Uprava Društva je 28.12.2012. godine donijela Odluku o prestanku rezervisanja sredstva za primanja zaposlenih iz osnova jubilarnih nagrada i otpremnina za odlazak u penziju, jer nisu ispunjeni svi potrebni uvjeti, na tržištu BiH, za potpunu primjenu MRS 19 – Primanja zaposlenih, tako da je na kraju godine oprihodovala sva kratkoročna rezervisanja za otpremnine.

- **Prihodi od prefakturisanja** u iznosu od 246.552 KM odnose se na prefakturisanje troškova električne energije, grijanja, vode i smeće za prostore koji su iznajmljuju.

- **Prihodi iz ranijih godina** iznosili su 349.251 KM. Ove prihode u najvećem dijelu, u iznosu od 145.832 KM predstavljaju razlike u procjeni prihoda po međunarodnom i međuoperatorskom prometu, o kojem je već konstatovano u tački 5. Izvještaja i naknadno fakturisan prihod iz ranijih godina u iznosu od 176.912 KM. Ovaj prihod odnosi se na fakturisane troškove struje, vode i smeća preduzeću „BH Telecom“ d.d. Sarajevo – Direkcija Bihać od strane Centra pošta (CP) Bihać, za period od 2006. do 2012. godine, po ugovoru. Naime, na osnovu Aneksa 3. Ugovora o uređenju međusobnih odnosa pravnih subjekata nastalih statusnom promjenom i podjelom ranijeg JP PTT BiH Sarajevo na dva posebna pravna subjekta, preduzeće „BH Telecom“ d.d. Sarajevo – Direkcija Bihać, pored ugovorenog zakupnina, trebalo je plaćati i tekuće komunalne usluge (troškove grijanja, struje i vode). Međutim, nadležni CP Bihać sve do 2013. godine nije fakturisao ove komunalne usluge, kada su i izdate fakture za prethodne godine, uključujući i 2013. godinu. S tim u vezi, za prethodne godine ukupno je fakturisano 176.912 KM, a za 2013. godinu 30.609 KM. U tekućoj, 2014. godini održan je sastanak između ugovornih strana, na kojem se pored ostalih rješavalo i pitanje učešće „BH Telecom“-a u troškovima električne energije u Upravnoj zgradi CP Bihać. Na osnovu zapisnika usaglašeno je da od ulaska „BH Telecom“ u objekat Upravne zgrade, dakle, od 01.06.2006. do 31.12.2013. godine, omjer njegovog učešća u troškovima električne energije bude 45 %, za razliku od prijašnjeg, prema kojem je učestvovao sa 70 % i na osnovu kojeg su i izdate fakture za prethodne godine, uključujući i 2013. godinu. Na osnovu usaglašenog odnosa, ustanovljena je razlika po izdatim fakturama i priznatom prihodu u iznosu od 59.757 KM, koja se odnosi na prethodne godine i razlika od 9.694 KM koja se odnosi na 2013. godinu.

U vezi naprijed navedenog, zbog nedosljedne primjene Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, a prije svih paragrafa 22. i 92. Okvira za sastavljanje i prezentiranje finansijskih izvještaja i nepostupanja prema zahtjevima iz paragrafa 4., 42. i 46. MRS 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena, prihodi perioda precijenjeni su za priznate prihode iz ranijih godina u iznosu od 176.912 KM i više fakturisani iznos za 2013. godinu u iznosu od 9.694 KM, što ukupno iznosi 186.606 KM.

Priznavanje prihoda vršiti u skladu sa tačkom 22. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja i MRS 18 Prihodi.

Izvršiti analizu svih ugovora o zakupu, utvrditi da li je u svim slučajevima ugovorenog fakturisanje komunalnih usluga i provjeriti da li se zakupcima fakturišu sve ugovorene obaveze;

7.2 Rashodi

Na datum bilansa, u finansijskim izvještajima iskazani su slijedeći rashodi:

	01.01.-31.12.2013.	01.01.-31.12.2012.
RASHODI	84.392.138	83.698.608
Poslovni rashodi	82.876.885	82.565.291
Financijski rashodi	634.426	427.229
Ostali rashodi i gubici	682.647	705.608
Rashodi iz osnova usklađivanja vrijedn.sredstava	198.180	480

Rashodi u iznosu od 84.392.138 KM u odnosu na prethodnu godinu neznatno su povećani, i to samo za 0,83 %. U okviru istih najznačajniji su poslovni rashodi.

Poslovni rashodi u iznosu od 82.876.885 KM, na nivou su prošlogodišnjih. Povećanje od 0,38 % ili za 311.594 KM nije značajno. Struktura poslovnih rashoda je slijedeća:

	01.01.-31.12.2013.	01.01.-31.12.2012.
Poslovni rashodi	82.876.885	82.565.291
Nabavna vrijednost prodate robe	104.440	105.582
Materijalni troškovi	4.525.814	5.267.114
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	61.864.837	61.243.275
• Troškovi plaća i naknada plaća zaposlenima	49.035.071	48.616.933
• Troškovi ost.prim., naknada i prava zaposl.	12.662.462	12.460.966
• Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	167.304	165.376
Troškovi proizvodnih usluga	1.972.494	1.726.216
Amortizacija	5.197.260	5.451.749
Troškovi rezervisanja	243.030	10.500
Nematerijalni troškovi	8.969.010	8.760.855

Nabavna vrijednost prodate robe u iznosu od 104.440 KM, neznatno je manja u odnosu na prethodnu godinu. Na ovoj poziciji iskazuju se poštanske markice, filatelistička, ukrasna i ostala komercijalna roba.

Materijalni troškovi u iznosu od 4.525.814 KM, u odnosu na prethodnu godinu manji su za 14,07 %. Ove troškove u najvećem dijelu čine utrošene sirovine i materijal, utrošena energija i gorivo, utrošeni rezervni dijelovi i otpis sitnog inventara, ambalaže i autoguma.

Utrošene sirovine i materijal u iznosu od 1.794.830 KM u odnosu na prethodnu godinu manji su za 14,38 %. Iste čine potrošni materijal hibridne pošte u iznosu od 685.448 KM, uredski potrošni materijal u iznosu od 406.119 KM, ostali potrošni materijal u funkciji ptt usluga u iznosu od 338.835 KM, materijal za čišćenje i održavanje uredskih prostorija u iznosu od 123.834 KM, ostale nespomenute utrošene sirovine i materijal u iznosu od 113.008 KM, utrošene namirnice za vlastiti restoran i biffe u iznosu od 90.010 KM, mazivo i ostale pomoćne sirovine u iznosu od 15.678 KM, utrošeni materijal za tekuće i investiciono održavanje u iznosu od 15.171 KM i ostali materijalni troškovi uprave i administracije u iznosu od 6.727 KM.

Utrošena energija i gorivo u iznosu od 2.347.779 KM u odnosu na prethodnu godinu manji su za 12,20 %. Ove troškove čine utrošena električna energija u iznosu od 802.631 KM, utrošeno gorivo i mazivo za transportna sredstva u proizvodnim uslugama u iznosu od 629.903 KM, utrošeni plin, para, ugalj i drva u iznosu od 565.163 KM, utrošeni mazut i ulje za loženje u iznosu od 256.144 KM, utrošeno gorivo i mazivo za putnička vozila u iznosu od 85.273 KM i ostali troškovi energije u iznosu od 8.665 KM.

Utrošeni rezervni dijelovi u iznosu od 120.189 KM u odnosu na prethodnu godinu veći su za 67,06 %, a čine ih rezervni dijelovi za opremu i transportna sredstva.

Otpis sitnog inventara, ambalaže i autoguma u iznosu od 263.016 u odnosu na prethodnu godinu manji su za 38,10 %. Iste čine otpisi sitnog inventara u upotrebi u proizvodnji usluga, autoguma u upotrebi za transportna sredstva i otpisi službene odjeće i obuće.

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja u iznosu od 61.864.837 KM u odnosu na prethodnu godinu veći su za 1,01 %.

U okviru istih, najveći su troškovi plaća i naknada plaća zaposlenima.

Troškovi plaća i naknada plaća zaposlenima u iznosu od 49.035.071 KM čine neto plaće, sve vrste doprinosa, porez na dohodak, naknade plaća za vrijeme godišnjeg odmora i ostale naknade koje se plaćaju, u skladu sa usvojenim aktima. U odnosu na prethodnu godinu ovi troškovi su neznatno uvećani, za 0,86 %.

Obračun plaća i naknada plaća vrši se na osnovu pojedinačnih ugovora o radu, u skladu sa Pravilnikom o radu, Kolektivnim ugovorom za područje djelatnosti poštanskog saobraćaja i važećom

zakonskom regulativom. Pravilnikom o radu, Prilog 3 – Plaće, dodaci i naknade plaće u Društvu, na jedinstven način regulisane su plaće zaposlenika, osnovna i najniža neto plaća (satnica), koeficijenti po grupama složenosti poslova, dodaci na plaću, naknade plaća, dodatna primanja i naknade koje terete troškove poslovanja, zaštita plaće i naknade plaća.

Osnovna plaća je proizvod najniže neto plaće i odgovarajućeg koeficijenta složenosti poslova koji zaposlenik obavlja. Najniža neto plaća je osnovica za obračun osnovne plaće zaposlenika i ista iznosi 452,40 KM. Na najnižu neto satnicu primjenjuju se pojedinačni koeficijenti zaposlenika razvrstani po grupama složenosti poslova, radnih mjesta i stepena stručne spreme.

Naprijed navedeno ne odnosi se na Upravu koju čine generalni direktor i tri izvršna direktora, a čije su plaće uredene posebnim ugovorima. Prema tim ugovorima, zaključenim nakon dobivenih prethodnih pojedinačnih saglasnosti Ministarstva, od 22.12.2011. godine, osnovna neto plaća generalnog direktora iznosi 5,0, a izvršnih direktora 4,5 prosječnih mjesecnih neto plaća isplaćenih u Federaciji BiH u prethodna tri mjeseca, uvećanih za svaku godinu radnog staža za 0,6 % i porez na dohodak. Generalni direktori i izvršni direktori imaju pravo i na isplatu naknada koje ne ulaze u plaću (topli obrok, regres za godišnji odmor i sva ostala lična primanja utvrđena aktima), pravo na korištenje službenog vozila, dnevница, telekomunikacijskih usluga, reprezentacije, u skladu sa aktima, naknade za rad u komisijama i ostale troškove utvrđene aktima Društva.

U 2013. godini najviša neto plaća (umanjena za porez na dohodak) isplaćena je u iznosu od 4.562 KM, a najniža u iznosu od 527 KM, dok je prosječna neto plaća na nivou Društva iznosila 1.025 KM.

Troškovi ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih isplaćeni u iznosu od 12.662.462 KM, u odnosu na prethodnu godinu veći su 1,62 %.

U okviru ovih troškova najznačajniji su naknade za ishranu u toku rada, regres za godišnji odmor i naknade po osnovu prevoza na posao i sa posla.

- Naknade za ishranu u toku rada u iznosu od 8.774.716 KM, na nivou su prošlogodišnjih, a isplaćene su na osnovu polugodišnjih odluka Uprave o visini dnevne naknade troškova za topli obrok u iznosu od 15 KM, što je u skladu sa Pravilnikom o radu i važećim kolektivnim ugovorom.

- Regres za godišnji odmor isplaćen je u iznosu od 1.710.253 KM, u skladu sa Odlukom o visini regresa za 2013. godinu, od 23.04.2013. godine, prema kojoj je visina regresa za istu godinu utvrđena u iznosu od 714 KM, koliko iznosi 70 % prosječne neto plaće Društva ostvarene u godini koja prethodi isplati regresa, što je u skladu sa Pravilnikom o radu i Kolektivnim ugovorom za područje djelatnosti poštanskog saobraćaja Federacije BiH.

- Naknade po osnovu prevoza na posao i sa posla u iznosu od 1.189.620 KM takođe su isplaćene u skladu sa naprijed navedenim važećim aktima.

Na istoj poziciji iskazani su i slijedeći značajniji troškovi: novčane pomoći u slučaju smrti zaposlenika ili njegove uže porodice u iznosu od 323.568 KM, izdaci za jubilarne nagrade u iznosu od 322.342 KM, novčane pomoći u slučaju teže bolesti u iznosu od 140.786 KM, ostali izdaci po osnovu ostalih materijalnih prava zaposlenih utvrđenih Pravilnikom o radu i važećim kolektivnim ugovorom u iznosu 137.199 KM i izdaci za otpremnine u iznosu od 1.744 KM.

Svi ovi izdaci utvrđeni su Pravilnikom o radu, shodno Kolektivnom ugovoru za područje djelatnosti poštanskog saobraćaja Federacije BiH.

U okviru ove pozicije iskazani su i troškovi službenih putovanja zaposlenih u iznosu od 62.234 KM.

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima u iznosu od 167.304 KM u odnosu na prethodnu godinu veći su za 1,17 %.

U okviru ove pozicije iskazane su naknade članovima Nadzornog odbora u iznosu od 88.778 KM, Odbora za reviziju u iznosu od 38.658 KM i naknade ostalim fizičkim licima u iznosu od 8.682 KM. Preostali iznos od 31.186 KM čine pripadajuće zakonske obaveze (porez na dohodak i doprinosi).

I ove naknade isplaćene su u skladu sa važećim zakonskim propisima.

Troškovi proizvodnih usluga iskazani u iznosu od 1.972.494 KM u odnosu na prethodnu godinu veći su za 14,27 %.

U okviru ove pozicije najznačajniji su troškovi tekućeg održavanja, troškovi zakupa, troškovi reklame i sponzorstva i troškovi ostalih usluga.

Troškovi tekućeg održavanja u zemlji u iznosu od 1.132.314 KM, u odnosu na prethodnu godinu veći su za 5,52 %. Ove troškove u najvećem dijelu čine usluge tekućeg održavanja u zemlji u iznosu od 805.261 KM, usluge održavanja transportnih sredstava u iznosu od 123.290 KM, usluge investicionog održavanja u iznosu od 59.389 KM, ostale servisne usluge u iznosu od 39.603 KM, usluge tekućeg održavanja u inostranstvu u iznosu od 37.134 KM, zaštitarske usluge u iznosu od 31.922 KM, usluge održavanja softvera u iznosu od 15.148 KM, usluge održavanja poslovnih prostora pod zakupom u iznosu od 13.349 KM i usluge čišćenja u iznosu od 7.218 KM.

Troškovi zakupa iskazani u iznosu od 377.265 KM u odnosu na prethodnu godinu veći su za 4,37 %.

Na ovoj poziciji uglavnom se iskazuju troškovi zakupa poslovnog prostora i opreme od fizičkih i pravnih lica. U odnosu na prethodnu godinu nije bilo značajnijih promjena.

Troškovi reklame i sponzorstva iskazani u iznosu od 224.664 KM, u odnosu na prethodnu godinu, u kojoj su iznosili 117.216 KM, veći su za 91,67 %. U okviru ove pozicije najveći su troškovi reklamnog materijala sa nazivom firme u iznosu od 74.634 KM, usluge reklame putem elektronskih medija u iznosu od 57.084 KM, usluge reklame putem panoa, plakata i letaka u iznosu od 51.594 KM, usluge reklame u pisanim medijima u iznosu od 26.562 KM i ostali troškovi reklame i prezentacije u iznosu od 14.790 KM.

Troškovi ostalih usluga u iznosu od 156.735 KM u odnosu na prethodnu godinu veći su za 67,71 %.

U okviru ove pozicije najveće su usluge tehničkog pregleda i registracije vozila u iznosu od 70.624 KM. Ostale troškove čine i usluge fotokopiranja, atestiranja, posredovanja, zaštite na radu i ostale nespomenute usluge.

Troškovi amortizacije iskazani u iznosu od 5.197.260 KM u odnosu od prethodnu godinu manji su za 4,84 %. Amortizacija je obračunata linearnom metodom otpisa, shodno usvojenim politikama, a na osnovu odluke Nadzornog odbora o stopama amortizacije za 2013. godinu, od 23.01.2014. godine, o čemu je detaljnije obrazloženo u tački 8.1. Izvještaja.

Troškovi rezervisanja iskazani u iznosu od 243.030 KM odnose se na rezervisanja za sudske sporove.

Nematerijalni troškovi iskazani u iznosu od 8.969.010 KM, u odnosu na prethodnu godinu veći su za 2,38 %. Ovi troškovi obuhvataju troškove poštanskih i telekomunikacijskih usluga, troškove poreza, naknada i drugih dažbina, troškove platnog prometa, troškove neproizvodnih usluga, troškove članarina, doprinosa i sličnih obaveza, troškove premije osiguranja, troškove reprezentacije i ostale nematerijalne troškove.

Troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga u iznosu od 5.584.289 KM na nivou su prošlogodišnjih. Ove troškove čine poštanske i telekomunikacijske usluge u zemlji u iznosu od 2.939.743 KM, poštanske i telekomunikacijske usluge u inostranstvu u iznosu od 1.920.996 KM, telefonske usluge 470.635 KM, usluge interneta 159.982 KM, ostale poštanske i telekom usluge u zemlji u iznosu od 82.135 KM i u inostranstvu u iznosu od 10.798 KM.

Troškovi poreza, naknada i drugih dažbina iznose 862.418 KM i isti su u odnosu na prethodnu godinu veći za 6,94 %. Ove troškove čine komunalne takse u iznosu od 234.745 KM, posebne naknade u iznosu od 150.216 KM, naknade za zaštitu od nesreća u iznosu od 144.854 KM, vodne naknade u iznosu od 144.854 KM, porez na vozila i imovinu u iznosu od 79.751 KM, takse u iznosu od 71.324 KM, ostale takse u iznosu od 27.327 KM i porezi na reklame u iznosu od 9.347 KM.

Troškovi platnog prometa u iznosu od 851.529 KM u odnosu na prethodnu godinu manji su za 4,90 %. Ove troškove uglavnom čine bankarske usluge, troškovi provizije i troškovi bankarskih garancija.

Troškovi neproizvodnih usluga iskazani u iznosu od 715.576 KM, u odnosu na prethodnu godinu veći su za 17,30 %. U okviru istih najznačajnije su komunalne usluge i naknade u iznosu od 430.558 KM, naknade za korištenje prava intelektualne svojine (licence) u iznosu od 147.619 KM, zdravstvene usluge u iznosu od 87.289 KM, računovodstvene i revizorske usluge u iznosu od 13.620 KM i ostale nespomenute neproizvodne usluge u iznosu od 34.490 KM.

Troškovi članarina, doprinosa i sličnih obaveza u iznosu od 458.002 KM u odnosu na prethodnu godinu veći su za 7,29 %. U okviru istih najznačajnije su naknade za obavljanje poštanskih usluga u iznosu od 334.972 KM, naknade za korištenje opštekorisnih funkcija šuma u iznosu od 44.945 KM i naknade turističkim zajednicama u iznosu od 41.872 KM. Ostale naknade čine članarine strukovnim udruženjima i asocijacijama u inostranstvu u iznosu od 19.852 KM i ostale naknade i članarine u iznosu od 16.361 KM.

Troškovi premije osiguranja iskazani u iznosu od 208.375 KM u odnosu na prethodnu godinu manji su za 9,97 %. Ove troškove čine premije osiguranja zaposlenika od ozljeda na radu, premije osiguranja vozila, premije osiguranja novca, premije životnog osiguranja i troškovi ostalih osiguranja.

Troškovi reprezentacije u iznosu od 128.358 KM, u odnosu na prethodnu godinu u kojoj su iznosili 70.056 KM, veći su za 83,22 %.

Troškovi reprezentacije utvrđuju se godišnjim odlukama, u skladu sa Planom poslovanja.

S tim u vezi, Uprava je 31.01.2013. godine donijela Odluku o korištenju reprezentacije za 2013. godinu, kojom se određuje obim prava korištenja reprezentacije za lica sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima u JP »BH Pošta« d.o.o. Sarajevo. Prema istoj odluci, troškovi reprezentacije na nivou Društva utvrđuju se u ukupnom iznosu od 182.000 KM, u okviru pojedinačnih iznosa planiranih sredstava za ove namjene. U istoj odluci se navodi da pravo na korištenje reprezentacije imaju lica sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima. Uvidom u analitičke kartice troškova reprezentacije po svim osnovama, na kojima se vode pojedinačni troškovi korisnika reprezentacije utvrdili smo da nije bilo prekoračenja u odobrenim iznosima.

Ostali nematerijalni troškovi iskazani u iznosu od 160.463 KM u odnosu na prethodnu godinu veći su za 16,85 %. Ove troškove čine usluge studentskog servisa u iznosu od 89.743 KM, naknade za službena glasila i stručnu literaturu u iznosu od 24.438 KM, sudski i prateći troškovi u iznosu od 22.045 KM, troškovi oglašavanje u iznosu od 15.561 KM i ostali nematerijalni troškovi poslovanja u iznosu od 8.676 KM.

Finansijski rashodi u iznosu od 634.427 KM, u odnosu na prethodnu godinu veći su za 48,50 %. Iste se u najvećem dijelu odnose na negativne kursne razlike u iznosu od 450.993 KM, dok preostale rashode čine ostali finansijski rashodi u iznosu od 125.569 KM i kamate po različitim osnovama u iznosu od 57.865 KM.

Ostali rashodi i gubici iskazani u iznosu od 682.547 KM, u odnosu na prethodnu godinu manji su za 3,25 %. Na ovoj poziciji najznačajniji su rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja u iznosu od 402.266 KM, naknadno utvrđeni rashodi iz ranijih godina u iznosu od 183.273 KM, gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava u iznosu od 37.515 KM, rashodi i gubici na zalihamama robe u iznosu od 23.884 KM i ostali nespomenuti rashodi u iznosu od 35.609 KM.

Rashodi iz osnova uskladištanja vrijednosti sredstava u iznosu od 198.180 KM odnose se na umanjenje vrijednosti stalnih sredstava, shodno zahtjevima iz paragrafa 51. MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema i paragrafa 9. MRS 36 - Umanjenje vrijednosti sredstava, a u vezi sa MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema. S tim u vezi, imenovane su komisije za procjenu ostatka vrijednosti stalnih sredstava na nivou Generalne direkcije i sedam centara pošta. Nadzorni odbor je usvojio sačinjene izvještaje i na osnovu prijedloga komisije za procjenu ostatka vrijednosti stalnih sredstava i ekspertize sudskog vještaka donio odluku o umanjenju vrijednosti građevinskih objekata u dva centra pošta (zgrada pošte u mjestu Babino-Puhovac - CP Zenica i zgrade pošti Bravsko i Vrtoče - CP Bihać) u navedenom iznosu.

7.3 Finansijski rezultat

Društvo je u 2013. godini ostvarilo značajne rezultate poslovanja. Ostvarena bruto dobit u iznosu od 3.438.432 KM, u odnosu na prethodnu godinu, u kojoj je iznosila 999.338 KM, veća je za više od tri puta ili 244,07 %. Neto dobit ostvarena je u iznosu od 3.057.595 KM.

Ovako ostvareni poslovni rezultat i značajna dobit u najvećem dijelu su rezultat finansijskih aktivnosti, odnosno, ostvarenih prihoda od kamata po osnovu oročenih sredstava. Međutim, treba napomenuti da je gubitak od poslovnih aktivnosti u odnosu na prethodnu godinu značajno smanjen. Isti je,

iskazan u iznosu od 662.899 KM, u odnosu na prethodnu godinu, u kojoj je iznosio 3.673.972 KM, manji za 81,94 % ili više od pet puta.

Na poslovne rezultate pored subjektivnih, o kojima je konstatovano u prethodnom dijelu izvještaja, a posebno u tački 5. Izvještaja, u značajnom dijelu utiču i objektivni faktori, a prije svih okruženje i tržišni uslovi. Iako su zakoni kojima je uređena oblast poštanskog prometa i pružanje poštanskih usluga u BiH i Federaciji BiH doneseni prije više godina, isti se još uvijek u potpunosti ne primjenjuju. S tim u vezi podsjećamo, da usluge poštanskog saobraćaja u Bosni i Hercegovini obavljaju tri poštanska operatora: JP »BH Pošta« d.o.o. Sarajevo, Preduzeće za poštanski saobraćaj Republike Srpske a.d. Banja Luka i JP »Hrvatska pošta« d.o.o. Mostar. Postojanje tri javna poštanska operatora dovelo je do podjele, ograničenja i ekskluziviteta tržišta poštanskih usluga, kako po entitetskim linijama, tako i unutar Federacije BiH. Ovakvo stanje dovodi do multipliciranja troškova poslovanja, što se uveliko odražava i na kvalitet poštanskih usluga. Pored javnih poštanskih operatora, univerzalnim poštanskim uslugama (rezervisanim i nerezervisanim) bave se i druge registrovane privatne kompanije, što u svakom slučaju utiče na konkurentnost.

Stoga je i izvjesno i za očekivati, da bi se dosljednom primjenom Zakona o poštama BiH i Zakona o poštanskom prometu Federacije BiH, posebno u dijelu prenošenja rezervisanih poštanskih usluga u isključivu nadležnost javnih poštanskih operatora, u značajnom dijelu unaprijedilo njihovo cjelokupno poslovanje, što bi uticalo i na ostvarenje boljih poslovnih rezultata, a uz povećani angažman i efikasniji rad Uprave, dovelo i do samoodrživog poslovanja iz poslovnih aktivnosti.

8. Stalna i tekuća sredstva, obaveze i kapital

8.1 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Stalna sredstva i dugoročni plasmani iskazani u knjigovodstvenoj vrijednosti od 218.215.906 KM, u odnosu na prethodnu godinu manji su za 8,55 %.

Struktura stalnih sredstava i dugoročnih plasmana na datum bilansa bila je slijedeća:

	31.12.2013.	31.12.2012.
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	218.215.906	238.629.289
Nematerijalna sredstva	588.620	754.024
Nekretnine, postrojenja i oprema	97.461.569	98.224.928
Investicijske nekretnine	34.979.838	38.098.425
Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	84.300	84.358
Dugoročni finansijski plasmani	84.271.129	100.455.747
Druga dugoročna potraživanja	824.468	956.278
Dugoročna razgraničenja	5.982	55.529

U okviru ove pozicije najznačajnije su nekretnine, postrojenja i oprema i dugoročni finansijski plasmani.

Nematerijalna sredstva iskazana u iznosu od 588.620 KM u odnosu na prethodnu godinu manja su za 21,94 %. Nematerijalna sredstva iskazuju se po trošku nabavke. Nakon početnog priznavanja, njihovo vrednovanje vrši se po trošku, umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja. Nematerijalna sredstva u najvećem dijelu čine licence u vrijednosti od 252.162 KM, softveri u vrijednosti od 251.702 KM i nematerijalna sredstva u pripremi u vrijednosti od 84.756 KM. Pored postojeće najznačajnije aplikacije za potrebe Glavnog poštanskog centra Sarajevo (Službe Hibridne pošte), nabavljene u ranijem periodu, u 2013. godini nabavljena je i nova aplikacija za potrebe Sektora za ekonomsko finansijske poslove, od dobavljača "NextVision" d.o.o. Sarajevo, u vrijednosti od 47.769 KM.

Nekretnine, postrojenja i oprema predstavljaju značajnu imovinu. Knjigovodstvena vrijednost ove imovine na datum bilansa iznosi od 97.461.569 KM i u odnosu na prethodnu godinu manja je za 0,78 %. Stopa otpisanosti iste iznosi 45,53 %.

Struktura i promjene na ovoj imovini daju se u slijedećoj tabeli:

	Opis	Zemljišta	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Transp. sredstva	Ostala oprema	Mater.sred. u pripremi	Ukupno
	1	2	3	5	4	6	7	8
1	Nabavna vrijednost							
	na dan 31.12.2012.	5.489.486	118.983.562	31.219.325	10.019.378	8.510.429	879.405	175.101.585
	- direktna povećanja	-	-	-	-	-	105.008	105.008
	- prijenos sa pripreme	-	226.299	758.739	-	137.888	-	1.122.926
	- otuđenje i rashod.	(4.128)	(253.386)	751.431	-	81.446	-	575.363
	- ostalo	14.042	3.914.716	-	-	-	-	3.928.758
	na dan 31.12.2013.	5.499.400	122.871.191	32.729.495	10.019.378	8.729.763	984.413	180.833.640
2	Akumulir.amortizacija							
	na dan 31.12.2012.	-	41.516.976	21.712.788	6.543.581	7.103.312	-	76.876.657
	- amortizacija perioda	-	2.941.875	1.923.591	389.294	322.486	-	5.577.246
	- otuđenje i rashod.	-	(17.758)	756.134	19.256	160.536	-	918.168
	- ostalo	-	-	-	-	-	-	-
	na dan 31.12.2013.	-	44.441.093	24.392.513	6.952.131	7.586.334	-	83.372.071
3	Knjigov.vrijednost							
	na dan 31.12.2012.	5.489.486	77.466.586	9.506.537	3.475.797	1.407.117	879.405	98.224.928
	na dan 31.12.2013.	5.499.400	78.430.098	8.336.982	3.067.247	1.143.429	984.413	97.461.569

Nekretnine, postrojenja i oprema takođe se iskazuju po nabavnoj vrijednosti. Nakon početnog priznavanja, pojedino sredstvo iskazuje se po trošku, umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. U okviru ove grupe karakteristične su slijedeće pozicije:

- **Zemljišta** iskazana u vrijednosti od 5.499.400 KM u najvećem dijelu čine građevinska zemljišta, na kojima u odnosu na prethodnu godinu nije bilo značajnijih promjena.
- **Građevinski objekti** iskazani u vrijednosti od 78.430.098 KM u odnosu na prethodnu godinu veći su za 1,24 %. Na ovoj poziciji uglavnom se iskazuju zgrade namijenjene za obavljanje poslovnih i administrativnih djelatnosti. Radi se o zgradama poštanskih ureda i poslovnih prostora namijenjenih za potrebe Društva. Najveće povećanje na ovoj poziciji odnosi se na prijenos (donos) poslovnih prostora sa pozicije "Investicijske nekretnine". Radi se o povratu poslovnih prostora od strane nadležnih ministarstava koje su bile zakupljene za potrebe CIPS-a. Preostalo povećanje na ovoj poziciji odnosi se na prijenos sa investicija u toku, obzirom da je dio adaptiranih objekata centara pošta aktiviran.
- **Postrojenja i oprema** iskazana u iznosu od 8.336.982 KM u odnosu na prethodnu godinu manji su za 12,31 %. Ovu imovinu čine opremu za proizvodnju, preradu i obradu (štampanje) podataka, informatička i računarska oprema, uredska oprema, oprema za grijanje i ventilaciju, klima uređaji, oprema za protivpovalnu i protipožarnu zaštitu, telefonske i telegrafske centrale i sl.
- **Transportna sredstva** u iznosu od 3.067.247 KM čine vozila namijenjena za obavljanje osnovne djelatnosti, putnička i teretna vozila, kao i mopedi. Ova sredstva u odnosu na prethodnu godinu manja su za 11,75 %.
- **Ostala oprema** iskazana u iznosu od 1.143.429 KM u odnosu na prethodnu godinu manja su za 18,74 %. Ova imovina uglavnom se odnosi na pogonski i uredski namještaj, mjerne i kontrolne instrumente, vase, kase, alate, instrumente, audio i video uređaje i ostalu opremu.
- **Materijalna sredstva u pripremi** iskazana u iznosu od 984.413 KM u odnosu na prethodnu godinu veća su za 11,94 %. U okviru ove pozicije vode se investicije u toku, od čega se najveći dio u vrijednosti od 664.559 KM odnosi na građevinske objekte, 248.578 KM transportna sredstva, dok preostalih 71.276 KM čine ostala postrojenja i oprema u pripremi. U okviru građevinskih objekata, najznačajnija investicija odnosi se upravnu zgradu Centra pošte Bihać. Prema raspoloživim podacima, ova investicija koja je započeta početkom 2006. godine je okončana, koristi se i od iste Društvo ostvaruje ekonomsku korist, ali zbog neokončane kolaudacije nije knjigovodstveno aktivirana. Kao investicija u toku vodi se i objekat PTT škola na Obali, u okviru Centra pošte Sarajevo, koji je također započet u 2006. godini. Iskazana vrijednost ovog

objekta iznosi 98.653 KM. Transportna sredstva u pripremi čine 14 teretnih i 5 putničkih vozila nabavljenih krajem godine, nakon provedenog postupka javne nabavke.

Zbog neaktiviranja okončanih investicija u pripadajućem obračunskom periodu, Društvo nije postupilo prema zahtjevima iz paragrafa 37. Okvira za sastavljanja i prezentaciju finansijskih izvještaja i paragrafa 55. MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, radi čega je vrijednost iskazanih sredstava precijenjena, a rashodi perioda podcijenjeni, i to za iznos neobračunate amortizacije, koji na datum bilansa nije bio značajan.

Investicijske nekretnine iskazane su u iznosu od 34.979.838 KM. Smanjenje ove pozicije u odnosu na prethodnu godinu za 8,19 %, rezultat je reklasifikacije i prijenosa na druge pozicije imovine. Radi se o nekretninama koje služe za iznajmljivanje i koje su date u zakup i koje su s tim u vezi, shodno zahtjevima iz MRS 40 – Ulaganja u nekretine, reklasifikovane na ovu poziciju. Po navedenom osnovu Društvo naplaćuje sredstva i ostvaruje značajne prihode, o čemu je detaljno pojašnjeno u tački 7.1. Prihodi.

Ostala stalna materijalna sredstva iskazana u iznosu od 84.300 KM čine različita umjetnička djela (djela likovne umjetnosti, knjige i sl.) koja se ne amortizuju.

Dugoročni finansijski plasmani iskazani u iznosu od 84.269.948 KM u odnosu na prethodnu godinu manji su za 16,11 % i odnose se finansijska sredstva koja se drže do roka dospijeća i ostali dugoročni finansijski plasmani.

- **Finansijska sredstva koja se drže do roka dospijeća** iskazana u iznosu od 44.269.948 KM odnose se na dugoročno oročena sredstva u poslovnim bankama. Sredstva su oročena na period od 24 do 36 mjeseci u osam poslovnih banka, uz kamatne stope u rasponu od 2,85 % do 5,71 %.

- **Ostali dugoročni finansijski plasmani** iskazani u iznosu od 40.000.000 KM odnose se na ulaganja u izgradnju autoceste Sarajevo – Zenica, dionica Podlugovi – Jošanica, po ugovoru od 27.02.2001. godine, o čemu smo šire obrazložili u našem prethodnom izvještaju.

S tim u vezi podsjećamo da se radi o uloženim sredstvima od strane ranijeg preduzeća „JP PTT saobraćaja BiH“ Sarajevo, na osnovu Odluke Vlade Federacije BiH o izgradnji dionice pomenute autoceste, od 21.12.2000. godine. Podjelom istog preduzeća na dva posebna preduzeća, telekomunikacije i poštanski saobraćaj, iz 2002. godine, Društvo je pripalo predmetno ulaganje, koje od tada i iskazuje u svojim poslovnim knjigama.

Odlukom Vlade Federacije BiH o prenosu prava i obaveza sa „JP BH Pošta“ d.o.o Sarajevo, koja proističu iz uloženih sredstava iz dobiti za 2000. godinu, od 26.03.2009. godine, pravo upravljanja nad pomenutom dionicom autoceste, preneseno je na Federalnu direkciju za izgradnju, upravljanje i održavanje autocesta, koja se kasnije registrovala kao JP "Autoceste Federacije BiH". Istom odlukom obavezane su ugovorne strane da zaključe Anex Ugovora o učešću u finansiranju izgradnje pomenute dionice ove autoceste.

Uvažavajući naprijed navedene prijedloge i uz sugestije Federalnog pravobranilaštva, pripremljen je Anex ugovora, koji je potpisala samo jedna strana, JP "Autoceste Federacije BiH". Društvo nije potpisalo predmetni Anex, niti je Uprava postupila u skladu sa naprijed navedenom odlukom Vlade Federacije BiH iz 2009. godine i predloženim rješenjima svog osnivača.

Osim što nije potpisala predmetni Anex ugovora, Uprava Društva nije postupila prema uputama Ministarstva, niti je pokrenula proceduru za realizaciju predmetne odluke Vlade Federacije BiH, već je 29.11.2012. godine angažovala sudskog vještaka ekomske struke radi vještačenja cijelokupne dokumentacije u vezi predmetnog ulaganja.

Na osnovu nalaza i mišljenja istog, Uprava je 02.09.2013. godine uputila prijedlog Ministarstvu za konačno rješenje statusa ovih dugoročnih ulaganja, tražeći da se, shodno pravilima i mogućnostima MRS 31 – Udjeli u zajedničkim poduhvatima, sačini ugovor o izvršenom ulaganju kojim bi se regulisalo sudjelovanje i zajednička kontrola nad ekonomskim aktivnostima, izvještavanje i udio Društva u finansijskom rezultatu od izvršenog ulaganja.

Međutim, Ministarstvo nije prihvatiло ponuđeni Prijedlog, već je aktom od 19.09.2013. godine, od Uprave i od organa upravljanja zatražilo realizaciju odluke Vlade Federacije BiH iz 2009. godine.

Iz prezentirane dokumentacije je vidljivo da Uprava nije postupila ni u skladu sa ovim aktom, već je nastojala i tražila mogućnost da se predmetna ulaganja zadrže i da se ista i dalje iskazuju u poslovnim knjigama Društva. Nakon što su iscrpljene i preostale mogućnosti, Uprava je na sjednici održanoj 08.01.2014. godine utvrdila Nacrt Odluke o otpisu dugoročnih ulaganja na teret upisanog i uplaćenog osnivačkog kapitala i smanjenju upisanog i uplaćenog osnovnog kapitala u iznosu od 40.000.000 KM i istu je, zajedno sa Prijedlogom Aneksa ugovora proslijedila Nadzornom odboru u dalju proceduru, odnosno, na razmatranje i usvajanje. Međutim, sve ove aktivnosti u vezi predmetnih ulaganja nisu realizovane do okončanja naše revizije, tako da se ista ulaganja još uvijek iskazuju u poslovnim knjigama Društva.

Još jednom napominjemo, da Društvo u dosadašnjem periodu poslovanja od iskazanih ulaganja nije ostvarivalo ekonomске koristi. Imajući u vidu zahtjeve Vlade Federacije BiH, u svojstvu osnivača i vlasnika kapitala, za isknjiženje predmetnih ulaganja, više je nego izvjesno da od istih ni u narednom periodu neće imati nikakvih ekonomskih koristi. Stoga nema nikavog osnova da u svojim finansijskim izveštajima iskazuje dugoročna ulaganja u iznosu od 40.000.000 KM. Shodno tome, ista i ne ispunjavaju uslove i zahtjeve za priznavanje u finansijskim izveštajima, obzirom da ne zadovoljavaju definiciju elementa finansijskih izveštaja i kriterije za priznavanje definisane paragrafima 83. i 89. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja, koji čine sastavni dio Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja, radi čega i nisu realna.

Druga dugoročna potraživanja iskazana u iznosu od 824.468 KM u odnosu na prethodnu godinu manja su za 13,78 i predstavljaju deponovana sredstva kod poslovnih banaka „UniCredit Banka“ d.d. Sarajevo u iznosu od 547.167 KM i „Postbank BH“ d.d. Sarajevo (sada „Moja Banka“ d.d. Sarajevo) u iznosu od 277.301 KM, sa namjenom odobravanja dugoročnih stambenih kredita zaposlenicima, na osnovu ugovora o komisionu zaključenim 2000. i 2002. godine na neodređeno vrijeme. Ugovori su zaključeni prije stupanja na snagu Zakona o javnim preduzećima u Federaciji BiH. Krediti se uredno vraćaju, što potvrđuje i njihovo smanjenje u odnosu na prethodnu godinu za 13,78 %.

Amortizacija

Amortizacija se obračunava linearnom metodom otpisa tokom procijenjenog vijeka trajanja svakog pojedinačnog sredstva, osim ako postoje značajne promjene očekivanog okvira trošenja ekonomskih koristi u toj imovini, o čemu Uprava donosi godišnje odluke.

Nadzorni odbor Društva je na sjednici održanoj 23.01.2014. godine donio Odluku o stopama amortizacije za 2013. godinu, prema kojoj će se za obračun amortizacije stalnih sredstava koristiti linearni vremenski metod obračuna amortizacije.

Najznačajnije stope amortizacije koje se primjenjuju daju se u slijedećoj tabeli:

Grupa sredstava	Stope amortizacije
Poslovne zgrade	od 1,20 do 1,80
Oprema za PTT saobraćaj: automati, elektronski uređaji i sl.	6,70
Oprema za PTT saobraćaj: TG, TF centrale i sl.	7,00
Transportna i ostala motorna vozila	6,70
Uredska oprema i namještaj	10,00
Računarska oprema	20,00
Ostala oprema	od 10,00 do 20,00
Nematerijalna sredstva	20,00

Procjena vrijednosti umanjenja stalnih sredstava

Društvo je na datum bilansa izvršilo djelimičnu procjenu i provjeru ostatka vrijednosti i vijeka upotrebe stalnih sredstava, shodno zahtjevima iz paragrafa 51. MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Postupajući po preporuci datoj u prethodnoj reviziji imenovane su komisije za procjenu ostatka vrijednosti

stalnih sredstava na nivou Generalne direkcije i sedam centara pošta koje su okončale ove aktivnosti, o čemu su sačinile izvještaje. Na osnovu izvještaja ovih komisija i ekspertize sudskega vještaka za objekat pošte Babino-Puhovac, 23.01.2014. godine donesene su odluke o umanjenju vrijednosti građevinskih objekata, za zgrade pošti Babino-Puhovac (CP Zenica), Bravsko i Vrtoče (CP Bihać) za 193.930 KM.

Nismo se uvjerili da su ove aktivnosti u potpunosti provedene prema zahtjevima iz standarda.

Vlasništvo nad nekretninama

Društvo još uvijek nije obezbijedilo i ne raspolaže sa relevantnom dokumentacijom o vlasništvu za sve nekretnine iskazane u finansijskim izvještajima.

Prema podacima nadležne Službe za pravne, kadrovske i opće poslove, od 31.12.2013. godine, za većinu nekretnina u Centru pošta Sarajevo riješeni su imovinsko-pravni odnosi i izvršen je upis prava u zemljišne knjige. Za nekretnine koje su predmet podjele između BH Pošte i BH Telekoma (objekat pošte Malta, Obala, Baščaršija i Iliča) dostavljeni su ZK izvadci notaru, te je sačinjen nacrt ugovora koji je dostavljen ugovornim stranama na mišljenje.

I za većinu nekretnina u centrima pošta Zenica i Bihać riješeni su imovinsko-pravni odnosi i izvršen je upis prava u zemljišne knjige. U ostalim centrima pošta za dio nekretnina još uvijek nisu riješeni imovinsko pravni odnosi. Ono što je preostalo da se uknjiži u zemljišno knjižnim uredima su nekretnine za koje ne postoji adekvatna dokumentacija za upis vlasništva.

Hipoteke i založno pravo

Prema izjavama odgovornih lica, Društvo nema ograničenja u raspolaganju nad imovinom, obzirom da nije terećeno hipotekama na nekretnine i založnim pravima na pokretnu imovinu.

U cilju realnog iskazivanja sredstava i rashoda obračunskog perioda, sve okončane investicije koje se još uvijek vode kao sredstva u pripremi knjigovodstveno aktivirati i na taj način dosljedno i u potpunosti postupati prema zahtjevima iz standarda i vlastitim aktima.

Radi realnog iskazivanja dugoročnih ulaganja, postupiti u skladu sa zahtjevima osnivača i u potpunosti realizirati Odluku Vlade Federacije BiH, od 26.03.2009. godine, a koja se odnosi na prenos prava i obaveza predmetnog ulaganja na Federaciju BiH, odnosno, nadležnu direkciju autocesta.

8.2 Tekuća sredstva

8.2.1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji

Na datum bilansa iskazane su slijedeće zalihe:

	31.12.2013.	31.12.2012.
ZALIHE	2.801.519	2.853.080
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	2.502.021	2.489.536
Roba	290.998	349.044
Dati avansi	8.500	14.500

Zalihe u iznosu od 2.801.519 KM, u odnosu na prethodnu godinu manje su za 1,81 %.

U okviru istih, najveće su sirovine i materijal u iznosu od 1.877.963 KM i rezervni dijelovi u iznosu od 449.450 KM. Sirovine i materijal odnose se na potrošni materijal hibrine pošte, ostali potrošni materijal u funkciji obavljanja ptt usluga, uredski i materijal za održavanje čistoće. Rezervne djelove čine dijelovi namijenjeni za održavanje proizvodnih postrojenja i opreme, transportnih sredstava, uredske i ostale opreme koju Društvo posjeduje. Zalihe alata i ostalog sitnog inventara iznose 157.953 KM i zalihe autoguma i ambalaže 16.655 KM.

Preostale zalihe u iznosu od 290.998 KM odnose se na zalihe trgovačke robe, a koje čine poštanske markice, filatelistička, ukrasna i ostala komercijalna roba.

8.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani na dan 31.12.2013. godine u iznosu od 50.261.177 KM, veći su za 22.014.831 KM u odnosu na prethodnu godinu, kada su iznosili 28.246.346 KM.

Struktura ovih sredstava na datum bilansa je slijedeća:

	31.12.2013.	31.12.2012.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	50.261.177	28.246.346
Transakcijski računi – domaća valuta	8.839.020	7.847.610
Transakcijski računi – strana valuta (u KM)	794.759	2.908.931
Blagajne - domaća valuta	429.060	430.527
Blagajne - strana valuta (u KM)	177	233
Izdvojena novčana sredstva	2.031.027	75.141
Oročena novčana sredstva	38.167.134	16.983.904

Transakcijski računi otvoreni su kod 16 banaka. Organizacioni dijelovi Društva gotovinsko poslovanje obavljaju preko transakcijskih računa prihoda i rashoda i putem blagajni.

Blagajne (domaća i strana valuta) odnose se na blagajne u Generalnoj direkciji i blagajne u centrima pošta.

Izdvojena novčana sredstva odnose se na sredstva na namjenskim računima za deponovana novčana sredstva u svrhu obezbeđenja otplate stambenih kredita datih radnicima i biznis kartice, pored navedenog u okviru izdvojenih novčanih sredstva evidentiran je iznos od 1.983.618 KM koji se odnosi na sredstva iz „Postbank BH“ d.d. Sarajevo, koja su na kraju godine prenesena u „Moja Banka“ d.d. Sarajevo.

Oročena novčana sredstva odnose se na oročena sredstva u pet poslovnih banaka u ukupnom iznosu od 38.167.134 KM uz kamatne stope od 4,75 % i 5,70 %.

8.2.3 Potraživanja i plasmani

U finansijskim izvještajima iskazana su slijedeća potraživanja:

	31.12.2013.	31.12.2012.
POTRAŽIVANJA	14.577.859	12.934.995
Potraživanja od prodaje	10.936.998	7.382.941
Potraživanja iz specifičnih poslova	94	70
Druga kratkoročna potraživanja	835.042	1.022.725
Kratkoročni finansijski plasmani	24.867	1.631.960
Potraživanja za ulazni PDV	14.371	17.249
Aktivna vremenska razgraničenja	2.766.487	2.880.050

Ukupna potraživanja iskazana na datum bilansa u iznosu od 14.577.859 KM u odnosu na prethodnu godinu veća su za 12,70 %. Pravilnikom o računovodstvu, reviziji i računovodstvenim politikama (Pravilnik o računovodstvu) uređene su politike potraživanja.

Potraživanja od prodaje u iznosu od 10.936.998 KM, najznačajnija su i u odnosu na prethodnu godinu veća su za 48,14 %. Povećanje potraživanja je rezultat povećanja trajanja naplate potraživanja, naročito od budžetskih korisnika. U 2012. godini trajanje naplate potraživanja u danima iznosilo je 38, a u 2013. godini 54 dana. Potraživanja od prodaje su nastala po osnovu izvršenih poštanskih usluga, zakupa nekretnina i opreme, a čine ih kupci u zemlji i kupci u inostranstvu.

Društvo je skladu sa članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH uputilo kupcima konfirmacije na dan 31.12.2013. godine. Uvidom u jedan broj istih utvrđeno je da je većina potraživanja od kupaca u zemlji potvrđena, ali do okončanja revizije, nisu potvrđena potraživanja od kupaca u inostranstvu,

a ima kupaca sa potraživanjima u značajnim iznosima. Naprijed navedeno ostavlja sumnju na ostvarenu usaglašenost stanja sa kupcima u inostranstvu i otvara mogućnost pojavljivanja promjena na iskazanim stanjima na datum bilansa, što u konačnici može uticati na rezultate poslovanja.

	31.12.2013.	31.12.2012.
Potraživanja od prodaje	10.936.998	7.382.941
- Kupci u zemlji	11.327.364	7.552.978
- Kupci u inostranstvu	303.315	196.775
- (Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u zemlji)	(693.681)	(366.812)

Osim naprijed navedenog Pravilnika o računovodstvu, procedure fakturisanja, evidentiranja, naplate, utuženja i otpisi izvršenih usluga i drugih potraživanja uređene su i Pravilnikom o fakturisanju, evidentiranju i naplati potraživanja iz decembra 2005. godine i Pravilnikom o izmjenama i dopunama istog pravilnika od 10.07.2013. godine.

Ročna struktura potraživanja od prodaje na datum bilansa bila je slijedeća:

Naziv	do 30 dana	od 30 do 60 dana	od 60 do 90 dana	od 90 do 365 dana	preko 365 dana	Ukupno
Kupci u zemlji	6.932.411	1.235.443	714.946	1.737.522	13.361	10.633.683
Sumnjiva i sporna potraživanja	-	-	-	308.640	385.041	693.681
Ino kupci	52.449	30.504	1.222	210.339	8.801	303.315
Ispravka vrijednosti potraživanja	-	-	-	(308.640)	(385.041)	(693.681)
Ukupno	6.984.860	1.265.947	716.168	1.947.861	22.162	10.936.998

Sumnjiva i sporna potraživanja, kao i ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u iznosu od 693.681 KM, u odnosu na prethodnu godinu veća su za 89,11 %, i ista čine 6,52 % bruto potraživanja od prodaje. U 2013. godini na teret rashoda ispravljena su potraživanja u iznosu od 390.720 KM, dok su naplaćena prethodno ispravljena potraživanja u iznosu od 59.641 KM.

Druga kratkoročna potraživanja u visini od 835.042 KM manja su u odnosu na prethodnu godinu za 18,35 %.

	31.12.2013.	31.12.2012.
Druga kratkoročna potraživanja	835.042	1.022.725
Ostala kratkoročna potraživanja	1.120.762	1.321.126
(Ispravka vrijednosti ostalih kratkoročnih potraživanja)	(285.720)	(298.401)

Ostala kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 1.120.762 KM. U okviru istih najznačajnija su ostala nespomenuta potraživanja u iznosu od 569.955 KM, potraživanja za obračunate kamate u iznosu od 106.188 KM, potraživanja za refundaciju naknada plata i drugih prava zaposlenih za vrijeme bolovanja u iznosu od 75.644 KM i sumnjiva i sporna ostala kratkoročna potraživanja u iznosu od 286.644 KM.

- **Ostala nespomenuta potraživanja** u najvećem dijelu, u iznosu od 350.000 KM, odnose se na unutrašnji putnički promet, tj. na blagajničke maksimume po centrima pošta za novčano poslovanje. Pored navedenog ostala nespomenuta potraživanja se odnose i na potraživanja za dječiju nedelju u iznosu od 134.884 KM.

- **Potraživanja za obračunate kamate** odnose se na kamate na oročena sredstva koje nisu uplaćene na bankovne račune Društva do kraja godine.

- **Sumnjiva i sporna ostala kratkoročna potraživanja** u najvećem dijelu odnose se na potraživanja vezana za oružane pljačke i manjkove koje su se desile u blagajnama pošta. I za ova potraživanja, zbog neizvjesnosti naplate, izvršena je ispravka vrijednosti na teret rashoda. Tokom 2013. godine povećana su sumnjiva i sporna ostala kratkoročna potraživanja za iznos od 10.724 KM, a smanjena za iznos od 23.277 KM. Povećanje se odnosi na prijenos redovnih potraživanja na sumnjiva i sporna, a smanjenje na otpis iz bilansne evidencije.

Kratkoročni finansijski plasmani iskazani u iznosu od 24.867 KM, u odnosu na prethodnu godinu manji su za 1.607.093 KM. Ovo smanjenje odnosi se na dospjela oričena sredstva u „BBI Banka“ d.d. Sarajevo, u iznosu od 1.100.000 USD. Kratkoročni finansijski plasmani u najvećem dijelu, u iznosu od 20.000 KM, odnose se na namjenski depozit kod „Raiffeisen Bank“ d.d. Sarajevo, kao instrument obezbeđenja naplate bančinih potraživanja, kako je to definisano Ugovorom o uslovima korištenja business kartice.

Aktivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 2.766.487 KM i najvećim dijelom se odnose na obračunate prihode u međuoperatorskom i međunarodnom poštanskom saobraćaju, po osnovu procjene za 2013. godinu u iznosu od 2.656.379 KM.

8.3 Obaveze

U finansijskim izvještajima na datum bilansa, iskazane su slijedeće obaveze:

	31.12.2013.	31.12.2012.
OBAVEZE	9.574.584	9.339.427
Dugoročne obaveze	740.334	515.057
Dugoročna razgraničenja i rezervisanja	740.334	515.057
Kratkoročne obaveze	8.834.250	8.824.370
Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze	6.436.299	6.140.400
Pasivna vremenska razgraničenja	2.397.951	2.683.970

Obaveze iskazane na datum bilansa u iznosu od 9.574.584 KM u odnosu na prethodnu godinu veće su za 2,52 %. U okviru istih učešće dugoročnih obaveza je 7,73 %, a kratkoročnih 92,27 %.

U okviru dugoročnih obaveza iskazana su dugoročna razgraničenja i rezervisanja.

Dugoročna razgraničenja i rezervisanja iskazana u iznosu od 740.334 KM u odnosu na prethodnu godinu veća su za 225.277 KM ili 43,74 %, što je rezultata povećanja rezervisanja po sudskim sporovima. Dugoročna razgraničenja i rezervisanja odnose se na obračunata rezervisanja po sudskim sporovima i odloženi prihod iz donacija.

- **Obračunata rezervisanja po sudskim sporovima** iskazana u iznosu od 534.524 KM odnose se na procjenu po sudskim sporovima. Rezervisanja po sudskim sporovima izvršena su u skladu sa MRS 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva. Prema podacima nadležne direkcije protiv Društva se vodi 99 sudskih sporova, u ukupnom tuženom iznosu od 1.145.020 KM. Navedeni sporovi odnose se najvećim dijelom na tužbe iz radno-pravnog statusa.

Nismo bili u mogućnosti da se uvjerimo da je iznos rezervisanja u skladu sa načelom potpunosti, shodno paragafu 38. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja i paragafu 36. MRS 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva. Posebno ako se ima u vidu da su u tekućoj, 2014. godini, prznati naknadno utvrđeni ostali troškovi iz ranijih godina, u iznosu od 42.289 KM, koji se odnose na isplate po sudskim sporovima za koje nije izvršena rezervacija na kraju 2013. godine. Shodno tome, za navedeni iznos troškovi perioda su podcijenjeni, a poslovni rezultat precijenjen, što nije u skladu sa zahtjevima iz standarda.

- **Odloženi prihodi iz donacija** iskazani u iznosu od 205.810 KM odnose se na prihode vezane za donacije, koji se evidentiraju u skladu sa MRS 20 - Računovodstvo državnih davanja i objavljivanje državne pomoći.

Kratkoročne obaveze iskazane u iznosu od 8.834.250 KM, neznatno su veće u odnosu na prethodnu godinu. Ove obaveze čine obaveze prema dobavljačima i druge obaveze i pasivna vremenska razgraničenja.

Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze iskazane u iznosu od 6.436.299 KM, u odnosu na prethodnu godinu veće su za 4,82 %. Najveći dio ovih obaveza odnosi se na obaveze prema dobavljačima u zemlji i inostranstvu i obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih. Ostale obaveze čine

obaveze iz specifičnih poslova u iznosu od 137.124 KM, druge obaveze u iznosu od 593.998 KM, obaveze za PDV u iznosu od 137.762 KM i obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine u iznosu od 91.715 KM.

- **Obaveze prema dobavljačima u zemlji i inostranstvu** u iznosu od 1.302.898 KM u odnosu na obaveze po istom osnovu iskazane na datum prethodnog bilansa veće su za 2,16 %. Provedenom revizijom utvrdili smo da su računi uredno ovjereni, odobreni i likvidirani od strane odgovornih lica.

- **Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih** u iznosu od 4.170.651 KM odnose se na obaveze za plaću za decembar 2013. godine.

Pasivna vremenska razgraničenja iskazana u iznosu od 2.397.951 KM u odnosu na prethodnu godinu manja su za 10,66 %. U okviru ove pozicije najveći dio u iznosu od 1.764.973 KM odnosi se na obračun troškova po međunarodnom i međuoperatorskom prometu. Ostala pasivna vremenska razgraničenja čine obračunati ostali troškovi poslovanja u iznosu od 608.192 KM, ostali odloženi prihodi u iznosu od 11.590 KM, kratkoročna razgraničenja za otpremnine u iznosu 4.109 KM i ostala kratkoročna razgraničenja u iznosu od 9.088 KM.

Radi realnog iskazivanja rashoda i poslovnog rezultata, rezervisanja vršiti u skladu sa MRS 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva i načelom potpunosti, shodno paragrafu 38. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja.

8.4 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital u sljedećim iznosima:

	31.12.2013.	31.12.2012.
KAPITAL	276.281.878	273.324.283
Osnovni kapital	245.579.086	245.579.086
Rezerve	9.397.093	8.756.558
Neraspoređena dobit	21.305.699	18.988.639

Osnovni kapital iskazan u od 245.579.086 KM u potpunosti se slaže sa registrovanom osnovnim kapitalom kod nadležnog registarskog suda i isti predstavlja 100 % udio državnog vlasništva.

Rezerve iskazane u iznosu od 9.397.093 KM formirane su iz rezultata poslovanja, shodno Zakonu o privrednim društvima i Statutu, prema kojima je utvrđena obaveza izdvajanja iz neto ostvarene dobiti sve do formiranja istih u iznosu od najmanje 25 % osnovnog kapitala. Skupština Društva je u 2013. godini donijela odluke o raspodjeli dobiti za 2011. i 2012. godinu, prema kojima je u rezerve izdvojeno ukupno 640.535 KM.

Neraspoređena dobit iskazana u iznosu od 21.305.699 KM, formirana je iz rezultata poslovanja i ista je u odnosu na prethodnu godinu veća za 12,20 %. Odlukama Skupštine Društva od 02.04.2013. i 26.06.2013. godine, iz dobiti ostvarene u 2011. i 2012. godini, u akumuliranu neraspoređenu dobit izdvojeno je 540.535 KM, a u donacije pravnim licima 100.000 KM. Shodno tome, akumulirana neraspoređena dobit iznosi 18.248.104 KM, dok preostalih 3.057.595 KM čini neraspoređena dobit izvještajne godine.

9. Sudski sporovi

Prema podacima nadležne Službe za pravne, kadrovske i opće poslove i izvještaju o sudskim sporovima, zaključno sa 31.12.2013. godine, Društvo je pokrenulo tužbe i vodi 277 postupaka protiv pravnih i fizičkih lica, uključujući i građane, u ukupnoj vrijednosti sporova 5.742.407 KM, odnosno procijenjenoj vrijednosti predmeta sporova (bez kamata) od 2.442.960 KM (razlika u odnosu na vrijednost sporova odnosi se na već realizovane iznose i neizvjesnost ishoda). Najveći dio, u iznosu od 2.029.259 KM, odnosi se na upravni spor pokrenut protiv rješenja Federalnog ministarstva finansija od 29.04.2009. godine, kojim je naloženo Društву da izvrši uplatu dodatno utvrđenih poreznih obaveza u ukupnom iznosu od

2.253.922 KM po rješenju Porezne uprave od 17.04.2008. godine. Kantonalni sud u Sarajevu je 15.04.2014. godine donio Presudu kojom se tužba Društva odbija. Iznos od 2.028.922 KM od dodatno utvrđenih poreznih obaveza je u 2009. godini evidentiran na obavezama Društva kroz smanjenje akumulirane dobiti, na osnovu odluke Nadzornog odbora od 25.05.2009. godine, dok je ostatak u iznosu od 225.000 KM već bio evidentiran na obavezama Društva. Na dan 31.12.2008. godine Društvo je u svojim knjigama imalo evidentiran iznos od 3.301.114 KM na kontu Potraživanja za plaćene akontacije poreza na dobit, tako da je Društvo u 2009. godini dodatno utvrđene porezne obaveze zatvorilo preko ovoga konta. Ostali sporovi su uglavnom pokrenuti radi naplate potraživanja po osnovu izvršenih poštanskih usluga, imovinskih prava na nekretninama, zakupnina, naknada šteta i naplate zateznih kamata.

Istovremeno, na datum bilansa protiv Društva je pokrenuto i vodi se 99 sudskih sporova. Ukupna vrijednost tužbenih zahtjeva iznosi 1.145.020 KM. Osnov tužbi uglavnom su prava iz radnih odnosa i naknade šteta.

10. Javne nabavke

Prema prezentiranim podacima, Društvo je na osnovu provedenih postupaka javnih nabavki, u periodu od 01.01. do 31.12.2013. godine, zaključilo 136 ugovora u vrijednosti od 8.570.762 KM. Od ukupnog broja, 36 ugovora u vrijednosti od 5.214.638 KM dodijeljeno je putem otvorenog postupka, 18 ugovora u vrijednosti od 1.637.150 KM dodijeljena su putem pregovaračkog postupka bez objave, dok su 82 ugovora u vrijednosti od 1.718.974 KM dodijeljena putem konkurenetskog zahtjeva. U istoj godini putem 757 direktna sporazuma nabavljena je roba i materijal u vrijednosti od 847.193 KM. Shodno tome, ukupna vrijednost nabavki u 2013. godini iznosila je 9.417.955 KM.

U istom periodu podnešeno je 19 prigovora, od kojih su 3 u potpunosti usvojena, a jedan samo djelimično. Uloženo je i 10 žalbi, od kojih su 4 uvažene, 2 povučene, a 4 odbijene kao neosnovane. Ukupno su poništena 4 postupka.

Revidirali smo 27 postupaka i procedura dodjele ugovora u vrijednosti od 4.381.216 KM, što čini 51,12 % ukupne vrijednosti dodijeljenih ugovora. Od ukupnog broja revidiranih, revidirali smo 18 ugovora dodijeljenih putem otvorenog postupka u vrijednosti od 3.857.910 KM, 2 ugovora dodijeljena putem pregovaračkog postupka vrijednosti od 199.578 KM i 7 ugovora dodijeljenih putem konkurenetskog zahtjeva u vrijednosti od 323.728 KM.

Na osnovu uvida u prezentiranu dokumentaciju, nismo se uvjerili, niti možemo potvrditi da su se u svim revidiranim slučajevima dodjele ugovora putem otvorenih postupaka nabavke provodile efikasno i uz potpunu i dosljednu primjenu propisanih procedura, o čemu se konstatuje u daljem tekstu, uz napomenu, da u iskazane vrijednosti ugovora nije uključen PDV:

- **Predmet nabavke: Nabavka transportnih sredstava poštanske mreže;**
Lot 1 – Nabavka i isporuka 5 putničkih motornih vozila; Ugovor broj: 01-13.60-218/13; Izabrani ponuđač: "AC Quattro" d.o.o. Sarajevo; Iznos ugovora: 203.197 KM
Lot 2 – Nabavka i isporuka 14 teretnih motornih vozila; Ugovor broj: 01-13.60-219/13; Izabrani ponuđač: "AC Quattro" d.o.o. Sarajevo; Iznos ugovora: 495.316 KM

Predmet nabavke podijeljen je na dva Lot-a. Obavlještenje o nabavci objavljeno je 10.06.2013. godine. Nakon što je tendersku dokumentaciju preuzeo 10 kandidata, jedan od zainteresiranih, auto kuća »F-Autocentar« d.o.o. Sarajevo uložio je prigovor, navodeći da je ponuđena dokumentacija diskriminatorska, jer se istom favorizuje određena marka i model vozila, a što je više nego evidentno. Prigovor je djelimično prihvaćen, i to samo u jednom dijelu tehničke specifikacije. Na ovakvu odluku isti kandidat izjavio je žalbu. Postupak je obustavljen, pa nastavljen nakon što je nadležni Ured za razmatranje žalbi zaključkom od 04.09.2013. godine, obustavio žalbeni postupak, iz razloga što je žalitelj povukao svoju žalbu. Nismo upoznati sa razlozima povlačenja žalbe. U nastavku postupka, ponude za oba Lot-a dostavila su četiri ponuđača, **sve iz programa VW**, i to: Za Lot 1: 1. "Nipex" d.o.o. Tuzla, u iznosu od 238.860 KM; 2. "MRM Export-Import" d.o.o. Ljubuški, u iznosu od 238.940 KM; 3. "ASA PVA" d.o.o. Sarajevo, u iznosu od 238.520 KM i 4. "AC Quattro" d.o.o. Sarajevo, u iznosu od 237.740 KM; a za Lot 2: 1. "Nipex" d.o.o. Tuzla, u

iznosu od 581.100 KM; 2. "MRM Export-Import" d.o.o. Ljubuški, u iznosu od 581.860 KM; 3. "ASA PVA" d.o.o. Sarajevo, u iznosu od 582.120 KM i 4. "AC Quattro" d.o.o. Sarajevo, u iznosu od 579.520 KM. Shodno objavljenom kriteriju, izabran je ponuđač koji je ponudio najnižu cijenu za oba Lot-a.

- **Predmet nabavke: Nabavka LCD monitora, računara i prateće opreme; Postupak je poništen, a ugovor dodijeljen putem konkurentskog zahtjeva**

Vrijednost nabavke procijenjena je u iznosu od 95.500 KM sa PDV-om. Javni poziv je objavljen 17.12.2012. godine. Objavljeni kriterij bio je "najniža cijena tehnički zadovoljavajuće ponude". Tendersku dokumentaciju preuzele je 11 kandidata. Dostavljena je samo ponuda ponuđača »R&S«d.o.o. Sarajevo, u iznosu od 79.279 KM. Na preporuku komisije da nije ostvarena stvarna konkurenca, postupak je poništen, a pokrenut novi, putem konkurentskog zahtjeva. Zahtjev je upućen na adrese tri kandidata. Napominjemo da isti nije upućen kandidatu koji je u otvorenom postupku jedini dostavio ponudu. U ovom postupku izabran je ponuđač koji je dostavio najnižu cijenu.

- **Predmet nabavke: Nabavka tečnih goriva za potrebe CP Zenica**

Lot 1 – Nabavka tečnih goriva za općinske pošte Zenica i Kakanj; Ugovor broj: 01-13.60-23/13;
Izabrani ponuđač: "Hifa Petrol" d.o.o. Sarajevo; Iznos ugovora: 168.589 KM i

Lot 2 – Nabavka tečnih goriva za općinsku poštu Zavidovići: Ugovor broj: 01-13.60-22/13;
Izabrani ponuđač: "Hifa Petrol" d.o.o. Sarajevo; Iznos ugovora: 26.750 KM

Predmet nabavke podijeljen je na dva Lot-a. Objavljeni kriterij bio je "najniža cijena tehnički zadovoljavajuće ponude". Za Lot 1 dostavljene su tri ponude, i to: 1. "Energopetrol" d.d. Sarajevo, u iznosu od 195.913 KM, sa popustom od 0,11 KM/litru; 2. "Hifa Petrol" d.o.o. Sarajevo, u iznosu od 194.603 KM, sa popustom od 0,08 KM/litru i 3. "Almy" d.o.o. Zenica, u iznosu od 190.486 KM, sa popustom od 8,10 % ili 0,1627 KM/litru. I za Lot 2 dostavljene su tri ponude: 1. "Energopetrol" d.d. Sarajevo, u iznosu od 31.916 KM, sa popustom od 0,06 KM/litru; 2. "Hifa Petrol" d.o.o. Sarajevo, u iznosu od 30.726 KM, sa popustom od 0,09 KM/litru i 3. "Almy" d.o.o. Zenica, u iznosu od 30.565 KM, sa popustom od 7,10 % ili 0,1426 KM/litru. Kao najpovoljniji izabran je ponuđač „Almy“ d.o.o. Zenica. Na odluku o dodjeli ugovora prigovor je uložio ponuđač „Hifa Petrol“ d.o.o. Sarajevo, navodeći da izabrani ponuđač nije ispunio sve tražene zahtjeve. Nakon što je prigovor odbijen kao neosnovan, isti ponuđač uložio je žalbu. Rješenjem Ureda za razmatranje žalbi od 10.10.2012. godine, žalba je uvažena i predmet je vraćen Ugovornom organu na ponovni postupak, počevši s radnjom ponovne kvalifikacije ponuda. U obrazloženju predmetnog rješenja se navodi da je Ugovorni organ pogrešno prihvatio ponude izabranog ponuđača za oba Lot-a koji su predmet žalbe, obzirom da se tenderskom dokumentacijom tražilo da se popust izrazi u KM/litru, a ne u procentima, kako je izabrani ponuđač iskazao. Ugovorni organ je postupio po rješenju Ureda za razmatranje žalbi i izvršio ponovnu kvalifikaciju ponuda. Prema izvještaju Komisije od 24.10.2012. godine, ponuda ponuđača „Almy“ d.o.o. Zenica nije prihvatljiva, zbog različitog iskazivanja popusta u aneksima, dok su dvije preostale ponude prihvatljive. Obzirom da nisu prikupljene najmanje tri prihvatljive ponude, komisija je predložila da se donese odluka o poništenju oba Lot-a, a da se nabavka goriva za ove općinske pošte ponovi putem ponovljenog otvorenog postupka. Odlukom ugovernog organa od 25.10.2012. godine postupak je poništen. Objavljen je novi javni poziv. U novom postupku, za oba Lot-a, dostavljene su dvije ponude. Za Lot 1: 1. "Almy" d.o.o. Zenica, u iznosu od 199.168 KM, uključujući sve popuste i 2. "Hifa Petrol" d.o.o. Sarajevo, u iznosu od 197.249 KM, uključujući sve popuste i za Lot 2: "Almy" d.o.o. Zenica, u iznosu od 31.451 KM, uključujući popuste: od 0,1470 KM/ litru za benzin i 0,1570 KM/litru za dizel i 2. "Hifa Petrol" d.o.o. Sarajevo, u iznosu od 31.297 KM, uključujući sve popuste: od 0,1650 KM/litru za benzin i 0,1650 KM/litru za dizel. Kao najpovoljniji za oba Lot-a izabran je ponuđač "Hifa Petrol" d.o.o. Sarajevo.

- **Predmet nabavke: Nabavka tečnih goriva (Nabavka i sukcesivna isporuka tečnih goriva putem benzinskih pumpi za potrebe Generalne direkcije, Glavnog poštanskog centra i Centra pošta Sarajevo; Ugovor broj: 01-13.60-37/13; Izabrani ponuđač: "Hifa Petrol" d.o.o. Sarajevo; Iznos ugovora: 256.410 KM**

Objavljeni kriterij bio je "ekonomski najpovoljnija ponuda", sa sljedećim podkriterijima: 1) cijena tečnih goriva (po litru) - 85 bodova i 2) operativni troškovi* - 15 bodova. (Operativni troškovi* - izraženi su

kroz cestovnu udaljenost jedne najbliže raspoložive benzinske pumpe dobavljača koja radi 24 sata u sedmici koja ima u ponudi tražene vrste goriva od izlazne kapije parking prostora ugovornog organa na adresi: Obala Kulina bana 8. Sarajevo). Tendersku dokumentaciju preuzeo su tri kandidata, a dostavljene su tri ponude: 1. "Hifa" d.o.o. Tešanj, u iznosu od 463.320 KM; 2. "Energopetrol" d.d. Sarajevo, u iznosu od 466.619 KM i 3. "Hifa Petrol" d.o.o. Sarajevo, u iznosu od 461.916 KM. U daljem toku postupka komisija je konstatovala da ponuda ponuđača „Energopetrol“ d.d. Sarajevo nije kvalifikovana, radi čega je i eliminisana iz daljeg postupka. Naime, isti ponuđač u svojoj Izjavi o utvrđivanju pojedinačne cijene je izjavio da nije saglasan da se mjesечно fakturisanje isporučenog goriva vrši po jediničnim cijenama koje će biti utvrđene pomoću cjenovnih formula, već je saglasan da se mjesечно fakturisanje isporučenog goriva vrši po jediničnim cijenama na dan isporuke goriva. Kao najpovoljniji izabran je ponuđač "Hifa Petrol" d.o.o. Sarajevo. Na odluku o dodjeli ugovora prigovor je podnio ponuđač »Energopetrol« d.d. Sarajevo, navodeći da je u predmetnom postupku nabavke broj kvalificiranih ponuda bio manji od tri, radi čega nije osigurana stvarna konkurenca, te stoga postupak treba poništiti, shodno članu 12. stav 1. tačka b) Zakona o javnim nabavkama BiH. Isti je 20.09.2012. godine odbijen kao neosnovan. Okvirni sporazum sa izabranim ponuđačem i ugovor o nabavci i sukcesivnoj isporuci tečnih goriva za period od godinu dana u vrijednosti do 300.000 KM sa pripadajućim porezima zaključeni su 07.11.2012. godine. **Naprijed navedeno ukazuje na nedosljednost, obzirom da su u sličnim situacijama postupci poništavani zbog nedovoljnog broja ponuda.** Na osnovu Okvirnog sporazuma, 14.11.2013. godine zaključen je novi ugovor o nabavci i sukcesivnoj isporuci tečnih goriva za period od godinu dana u vrijednosti do 300.000 KM sa pripadajućim porezima.

- **Predmet nabavke: Nabavka i sukcesivna isporuka potrošnog materijala i sitnog inventara za higijenu; Ugovor broj: 01-13.60-142/13; Izabrani ponuđač: "Defter" d.o.o. Sarajevo; Iznos ugovora: 85.903 KM**

Objavljeni kriterij bio je "najniža cijena tehnički zadovoljavajuće ponude". Tendersku dokumentaciju preuzeo je 8 kandidata, a dostavljeno je šest ponuda: 1. "Keckom" d.o.o. Banja Luka, u iznosu od 126.834 KM; 2. "Ecotime" d.o.o. Sarajevo, u iznosu od 163.161 KM; 3. "Eurosan" d.o.o. Mostar, u iznosu od 165.927 KM; 4. "Plan Plus" d.o.o. Zenica, u iznosu od 135.331 KM; 5. "Defter" d.o.o. Sarajevo, u iznosu od 100.507 KM i 6. "Gold Mignon" d.o.o. Sarajevo, u iznosu od 74.311 KM. Nakon otvaranja ponuda, ponuđači, „Keckom“ d.o.o. Banja Luka i „Ecotime“ d.o.o. Sarajevo su, nakon prijema zapisnika sa otvaranja ponuda, pismenim putem zatražili uvid u ponude ponuđača „Defter“ d.o.o. Sarajevo i „Gold Mignon“ d.o.o. Sarajevo, smatrajući da su ponude istih neprirodno niske. Komisija za provođenje postupka nije im to omogućila, pravdujući činjenicom da još nije izvršena verifikacija, kvalifikacija i ocjena prispjelih ponuda, pozivajući se na član 9. Zakona o javnim nabavkama BiH, naglašavajući da su zahtjevi preuranjeni i da nisu u mogućnosti udovoljiti traženim zahtjevima, sve dok se ne doneše odluka o dodjeli ugovora. U daljem toku postupka utvrđeno je da ponuda ponuđača „Gold Mignon“ d.o.o. Sarajevo ne ispunjava sve uslove utvrđene tenderskom dokumentacijom, radi čega je odbačena kao nekvalifikovana. Odlukom od 17.06.2013. godine, kao najpovoljniji ponuđač izabran je "Defter" d.o.o. Sarajevo. Dva ponuđača, »Ecotime« d.o.o. Sarajevo i »PlanPlus« d.o.o. Sarajevo zatražile su uvid u ponudu izabranog (i ostalih) ponuđača, nakon čega je ponuđač »Ecotime« d.o.o. Sarajevo podnio prigovor. U prigovoru se navodi da izabran ponuđač »Defter« d.o.o. Sarajevo nije ispunio tražene, jer u svojoj ponudi nije dostavio tehničke, već sigurnosne listove, zbog čega se ne može jasno vidjeti namjena, koncentracija i pakovanje proizvoda. Osim navedenog, sigurnosne listove dostavila su još dva kandidata. U prigovoru se dalje navodi da je u tehničkoj specifikaciji za svaku stavku naveden tehnički opis proizvoda, što podrazumijeva da su tehnički listovi neophodni. Dalje se navodi da je u toku vođenja samog postupka nadležna komisija 23.04.2013. godine dala uputu kojom je omogućila dostavljanje »sigurnosnih«, a ne »tehničkih« listova, čime je "otvorila mogućnost manipulacije". Prigovor je odbijen kao neosnovan.

- **Predmet nabavke: Nabavka tonera, ketridža, filmova i ribona za informatičku opremu na godišnjem nivou; Ugovor broj: 01-13.60-103/13 od 30.05.2013. godine; Izabrani ponuđač: „Cobox“ d.o.o. Sarajevo; Iznos ugovora: 128.036 KM**

Objavljeni kriterij bio je "najniža cijena tehnički zadovoljavajuće ponude". Tendersku dokumentaciju preuzeo je 6 kandidata. Prigovor na tendersku dokumentaciju dostavio je jedan od kandidata. Prigovor je odbijen kao neosnovan. Ponude su dostavila tri kandidata. 1. „Exclusive“ d.o.o. Zenica, u iznosu od 221.302 KM; 2. „Excellent“ d.o.o. Sarajevo, u iznosu od 240.993 KM i 3. „Crobox“ d.o.o. Sarajevo, u iznosu od 149.803 KM. Izabran je ponuđač koji je ponudio najnižu cijenu. Na odluku o dodjeli ugovora jedan od ponuđača, „Exclusive“ d.o.o. Zenica podnio je prigovor, navodeći da je ponuđena cijena izabranog ponuđača neprirodno niska. Prigovor je odbijen kao neosnovan. Na odluku o odbijanju prigovora isti ponuđač uložio je žalbu. Postupak je obustavljen. Rješavajući o predmetnoj žalbi, Ured za razmatranje žalbi nije se upuštao u meritum, već je istu odbacio kao neblagovremenu.

- **Predmet nabavke: Osiguranje vozila, zaposlenika, novca i vrijednosnica:**

Lot 1: Obavezno osiguranje vozila i kasko osiguranje vozila; Ugovor broj: 01-13.60-201-1/13, od 04.11.2013. godine; Izabrani ponuđač: „Camelia Osiguranje“ d.d. Bihać; Iznos ugovora: 62.577 KM;
Lot 2: Osiguranje zaposlenika; Ugovor broj: 01-13.60-7/13-1, od 14.01.2013. godine; Izabrani ponuđač: „Sarajevo Osiguranje“ d.d. Sarajevo; Iznos ugovora: 100.602 KM;
Lot 3: Osiguranje novca i vrijednosnica; Ugovor broj: 01-13.60-10/1-13, od 16.01.2013. godine; Izabrani ponuđač: „Bosna Sunce Osiguranje“ d.d. Sarajevo; Iznos ugovora: 39.150 KM

Postupak je započet 28.05.2012. godine. Objavljeni kriterij bio je "najniža cijena tehnički zadovoljavajuće ponude". Tendersku dokumentaciju preuzeo je 7 kandidata. Prigovor na tendersku dokumentaciju dostavio je jedan od ponuđača, navodeći da je ista diskriminatorska, iz razloga što se od ponuđača, protivno Zakonu o javnim nabavkama BiH, tražilo da imaju registrovane filijale ili poslovnice u Sarajevu, Bihaću, Travniku, Tuzli, Mostaru, Zenici i Goraždu. U prigovoru se navodi da ovako postavljeni kriteriji imaju ograničavajući-restriktivan efekat na konkurenčiju, jer određene ponuđače automatski isključuje iz učešća u postupku javne nabavke. Nakon što je prigovor odbijen kao neosnovan, isti ponuđač izjavio je žalbu. U vezi predmetne žalbe, nadležni Ured za razmatranje žalbi donio je rješenje kojim se ista usvaja i tenderska dokumentacija poništava. Postupak je poništen 15.10.2012. godine. U ponovljenom postupku, tendersku dokumentaciju preuzeo je 7 kandidata, a ponude su dostavili slijedeći:

Za Lot 1, ponude je dostavilo 6 ponuđača, i to: 1. „Camelia Osiguranje“ d.d. Bihać, u iznosu od 62.577 KM; 2. „Bosna Sunce Osiguranje“ d.d. Sarajevo, u iznosu od 81.418 KM; 3. „VGT Osiguranje“ d.d. Sarajevo, u iznosu od 89.461 KM; 4. „Sarajevo Osiguranje“ d.d. Sarajevo, u iznosu od 66.963 KM; 5. „UNIQA Osiguranje“ d.d. Sarajevo, u iznosu od 82.800 KM i 6. „Dunav Osiguranje“ d.d. Banja Luka, u iznosu od 88.536 KM.

Za Lot 2, ponude je dostavilo pet ponuđača, i to: 1. „Camelia Osiguranje“ d.d. Bihać, u iznosu od 110.225 KM; 2. „Bosna Sunce Osiguranje“ d.d. Sarajevo, u iznosu od 102.060 KM; 3. „VGT Osiguranje“ d.d. Sarajevo, u iznosu od 103.810 KM; 4. „Sarajevo Osiguranje“ d.d. Sarajevo, u iznosu od 100.602 KM i 5. „UNIQA Osiguranje“ d.d. Sarajevo, u iznosu od 106.920 KM, a

Za Lot 3, takođe 5 ponuđača: 1. „Bosna Sunce Osiguranje“ d.d. Sarajevo, u iznosu od 39.150 KM; 3. VGT Osiguranje, u iznosu od 39.854 KM; 4. „Sarajevo Osiguranje“ d.d. Sarajevo, u iznosu od 44.962 KM; 5. „UNIQA Osiguranje“ d.d. Sarajevo, u iznosu od 44.154 KM i 6. „Dunav Osiguranje“ d.d. Banja Luka, u iznosu od 78.928 KM. U daljem toku postupka komisija je utvrdila da ponuda ponuđača za Lot 1. „Camelia Osiguranje“ d.d. Bihać nije prihvatljiva iz razloga što ne ispunjava tražene uslove.

Kao najpovoljniji izabrani su slijedeći ponuđači: Za Lot 1: „Sarajevo Osiguranje“ d.d. Sarajevo, u iznosu od 66.963 KM; za Lot 2: „Sarajevo Osiguranje“ d.d. Sarajevo, u iznosu od 100.602 KM i za Lot 3: „Bosna Sunce Osiguranje“ d.d. Sarajevo, u iznosu od 39.150 KM. Na odluku o izboru za Lot 1., kandidat koji je eliminisan, „Camelia Osiguranje“ d.d. Bihać je 24.12.2012. godine uložio prigovor, osporavajući navode zbog kojih je njegova ponuda odbačena kao neprihvatljiva. Nakon što je prigovor odbijen kao neosnovan, isti je uložio žalbu. Rješenjem Ureda za razmatranje žalbi od 31.01.2013. godine, predmetna žalba je usvojena i predmet vraćen na ponovni postupak. Dana, 21.02.2013. godine, od svih ponuđača zatraženo je da dostave produženje opcije ponude i garancije za ponudu za Lot 1. do ostavljenog roka traženu dokumentaciju dostavili su samo „Bosna Sunce Osiguranje“ d.d. Sarajevo i „Camelia Osiguranje“ d.d. Bihać. Dana, 05.03.2013. godine postupak je poništen. U obrazloženju odluke o poništenju se navodi da se isti poništava zbog nedovoljnog broja ponuda i neosigurane stvarne konkurenčije. Na odluku o poništenju

postupka, prigovor je podnio ponuđač „Camelia Osiguranje“ d.d. Bihać. Uprava je 19.03.2013. godine donijela odluku kojom se prigovor usvaja i kojom se istovremeno predmetni ugovor dodjeljuje ponuđaču „Camelia Osiguranje“ d.d. Bihać. Na ovu odluku ponuđač "Sarajevo Osiguranje" d.d. Sarajevo je 27.03.2013. godine uložio žalbu. Rješenjem Ureda za razmatranje žalbi od 22.05.2013. godine, žalba je usvojena, iz razloga što je Društvo osporenom odlukom usvojilo prigovor i poništalo prethodnu odluku o poništenju postupka, a istovremeno, istom odlukom i dodjelio ugovor podnosiocu prigovora. U obrazloženju se dalje navodi da se ovako postupanje ugovornog organa ne može ocijeniti ispravnim, iz razloga što se jednom odlukom ne može usvajati prigovor i poništiti odluka o poništenju, a istovremeno i dodjeljivati ugovor. Ovakvim načinom postupanja povrijeđena su pravila vođenja postupka, propisana odredbama Zakona o upravnom postupku. Društvo je postupilo po rješenju Ureda za razmatranje žalbi i 17.06.2013. godine donijelo odluku o usvajanju prigovora „Camelia Osiguranje“ d.d. Bihać kojom je poništена odluka od 05.03.2013. godine. I na ovu odluku "Sarajevo Osiguranje" d.d. Sarajevo je uložilo žalbu. Rješenjem Ureda za razmatranje žalbi od 28.08.2013. godine, ista je odbijena kao neosnovana. Dana, 08.10.2013. godine, ugovor za Lot 1. dodijeljen je ponuđaču "Camelia Osiguranje" d.d. Bihać.

- **Predmet nabavke: Nabavka i isporuka koverata za mašinsko i ručno pakovanje; Ugovor broj: 01-13.60-124/13 od 28.06.2013. godine; Izabrani ponuđač: „Cobox“ d.o.o. Sarajevo; Iznos ugovora: 273.643 KM**

Objavljeni kriterij bio je "najniža cijena tehnički zadovoljavajuće ponude". Tendersku dokumentaciju preuzele je 12 kandidata, a ponude je dostavilo 5, i to: 1. „Exclusive“ d.o.o. Zenica, u iznosu od 433.219 KM; 2. „Koverta“ d.o.o. Sarajevo, u iznosu od 432.081 KM; 3. „Commerce Enginering“ d.o.o. Mostar, u iznosu od 436.642 KM; 4. „Cobox“ d.o.o. Sarajevo, u iznosu od 386.052 KM i 5. „Grin“ d.o.o. Gračanica, u iznosu od 456.066 KM. Sve navedene cijene su sa uključenim PDV-om. U daljem toku postupka izvršeno je testiranje uzoraka. Na osnovu testiranja obavljenog 12.06.2012. godine, samo su dva ponuđača zadovoljila tražene zahtjeve, i to: „Exclusive“ d.o.o. Zenica i „Koverta“ d.o.o. Sarajevo. Komisija je izvršila vrednovanje ovih ponuda i sačinila izvještaj sa preporukom. Imajući u vidu činjenicu da je za ovu nabavku proveden otvoreni postupak u kojem su poduzete sve mjere kako bi se osigurala pravična i aktivna konkurenca među potencijalnim dobavljačima uz ostvarenje jednakog tretmana, nediskriminacije i transparentnosti, te da postoji stvarna potreba i hitnost za predmetnom nabavkom koverti koje su potrebne za kontinuirano pružanje usluga koje predstavljaju jednu od osnovnih djelatnosti Društva, te bi neponavljanjem istih dovedeno u pitanje obavljanje procesa rada i pružanje usluga, komisija je preporučila da se ugovor dodijeli najpovoljnijem ponuđaču, „Koverta“ d.o.o. Sarajevo. Međutim, Uprava se nije složila sa predloženim, već je 21.06.2012. godine donijela odluku o poništenju postupka, iz razloga što su pristigle samo dvije prihvatljive ponude i zbog velike razlike u ponuđenim cijenama.

U ponovljenom postupku, započetom 17.07.2012. godine, tendersku dokumentaciju otkupilo je 6 kandidata, a dostavljene su 4 ponude, i to: 1. „Fokus“ d.o.o. Zagreb, u iznosu od 360.828 KM; 2. „Cobox“ d.o.o. Sarajevo, u iznosu od 329.472 KM; 3. „Koverta“ d.o.o. Sarajevo, u iznosu od 367.087 KM i 4. „Exclusive“ d.o.o. Zenica, u iznosu od 420.634 KM. Sve ponude su bez PDV-a. U daljem toku postupka, komisija je utvrdila da samo ponuda ponuđača "Cobox" d.o.o. Sarajevo ispunjava tražene zahtjeve. Nakon što je isti ponuđač zadovoljio testiranje, na preporuku komisije isti je izabran kao najpovoljniji. Na odluku o izboru, 05.10.2012. godine, prigovor je podnio ponuđač "Koverta" d.o.o. Sarajevo. U istom je naveo da nije bilo razloga da se njegova ponuda odbaci kao neuslovna, iz razloga što je ista podnjeta na isti način kao i u prethodno provedenom prvom postupku, a u kojem je zadovoljila tražene uslove. S druge strane, izabrani ponuđač "Cobox" d.o.o. Sarajevo ne zadovoljava tehničke uslove propisane tenderskom dokumentacijom, obzirom da na prvom tenderu nije zadovoljio tražene uslove prilikom testiranja uzorka. Međutim, **značajno je napomenuti da je u ponovljenom postupku izmijenjena tenderska dokumentacija upravo u tom dijelu.** U prigovoru se navodi da su u ovom postupku, prvo bitno traženi zahtjevi značajno smanjeni, na način što je unesena mogućnost da ovlašteno stručno lice dobavljača, „u slučaju zastoja koji bi diskvalifikovao ponudu“, može da zahtjeva „prekonfigurisanje sistema za kovertiranje KERN 2500 od strane stručnih lica Društva, kao kupca“. U prigovoru se dalje navodi da je uvođenjem ove mogućnosti, samo testiranje, kao kriterij obesmišljeno, jer praktično svako može da ga ispunji. Činjenica da dobavljač „Cobox“ d.o.o. Sarajevo na prvom tenderu nije zadovoljio rezultate testiranja, a na predmetnom, ponovljenom, na

kojem su mogla da učestvuju i njegova stručna lica, ostavlja sumnju da je Ugovorni organ ovakvim postupanjem i izmjenama tenderske dokumentacije uticao na izbor ponuđača. Prigovor je odbijen kao neosnovan. Isti ponuđač je uložio žalbu. Rješenjem Ureda za razmatranje žalbi od 14.11.2012. godine, predmetna žalba je usvojena, a poništeni su slijedeći akti Društva: tenderska dokumentacija, odluka o dodjeli ugovora i odluka o odbijanju ugovora.

Treći ponovljeni postupak objavljen je 31.12.2012. godine. Tendersku dokumentaciju otkupilo 6 kandidata, a ponude su dostavila 2 ponuđača: 1. „Koverta“ d.o.o. Sarajevo, u iznosu od 348.459 KM i 2. „Crobox“ d.o.o. Sarajevo, u iznosu od 345.898 KM. U daljem toku postupka, komisija je na obje ponude primijenila preferencijalni tretman domaćeg. Na preporuku komisije, ugovor je dodijeljen ponuđaču: "Crobox" d.o.o. Sarajevo. Nakon što je izvršio uvid u ponudu izabranog ponuđača, ponuđač koji nije izabran je 20.02.2013. godine podnio prigovor, navodeći da izabrani ponuđač ne uživa preferencijalni tretman domaćeg, obzirom da u svim dosadašnjim otvorenim postupcima i konkurenckim zahtjevima, isti nije imao preferencijalni tretman. Nakon što je prigovor odbijen kao neosnovan, isti ponuđač uložio je žalbu. Predmetna žalba je usvojena.

Četvrti postupak objavljen je 29.04.2013. godine. I ovom postupku tendersku dokumentaciju otkupilo je 6 kandidata. Na zahtjev ponuđača, u pojašnjenju tenderske dokumentacije od 10.05.2013. godine, navodi se da Vijeće ministara BiH nije donijelo Odluku o obaveznom korištenju preferencijalnog tretmana domaćeg u postupku javnih nabavki, kojom bi se uredila obavezna primjena preferencijalnog tretmana domaćeg u postupku javnih nabavki za 2013. godinu. S tim u vezi, ne postoji pravni osnov za obavezno korištenje preferencijalnog tretmana domaćeg u postupku javnih nabavki za istu godinu. Dostavljene su tri ponude: 1. „Koverta“ d.o.o. Sarajevo, u iznosu od 327.834 KM; 2. „Crobox“ d.o.o. Sarajevo, u iznosu od 320.163 KM i 3. „Exclusive“ d.o.o. Zenica, u iznosu od 346.979 KM. Nakon što je utvrđeno da su ponuđači "Crobox" i "Koverta" zadovoljili uslove testiranja, kao najpovoljniji izabran je "Crobox" d.o.o. Sarajevo.

Naprijed navedeno ukazuje na nedosljednost Društva, kao ugovornog organa, koja se ogleda u poništenju pojedinih otvorenog postupka u slučajevima u kojima su pristigle manje od tri tehnički zadovoljavajuće ponude, uključujući i izmjene tenderske dokumentacije, radi prilagođavanja iste favorizovanom ponuđaču.

U cilju povećanja efikasnosti nabavki, prilikom ocjene i vrednovanja ponuda u svim slučajevima nabavki postupati dosljedno i na isti način, uz potpuno poštivanje procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama BiH, njegovim provedbenim i vlastitim aktima i bez favorizovanja pojedinih ponuđača.

11. Komentar

Uprava Društva je u ostavljenom roku dostavila Komentar na Nacrt izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja, broj: 01-5.5-16184/1-14, od 22.07.2014. godine, uz koji je priložila i dodatnu dokumentaciju.

U dostavljenom Komentaru, izraženo je neslaganje sa osnovom za izražavanje mišljenja i određenim konstatacijama po pojedinim segmentima u predmetnom Nacrtu.

Prihvatali smo dokumentaciono opravdane dokaze i sve što je imalo realnu osnovu za korekciju uključili u konačan Izvještaj.

Rukovodilac Sektora
za finansijsku reviziju
Mirsada Janjoš, dipl.oec.

Vođa tima
Sead Čorbo, dipl. oec.

Član tima
Ivana Nikolić, dipl. oec.

IV. REZIME DATIH PREPORUKA

Radi unapređenja poslovanja i povećanja efikasnosti, preispitati postojeću sistematizaciju radnih mjeseta i istu uskladiti sa stvarnim potrebama Društva, kako bi se stvorili preduslovi za utvrđivanje i raspoređivanje optimalnog broja zaposlenika;

Dopuniti i unaprijediti postojeći ili donijeti novi akt kojim će se detaljnije urediti procedure izdavanja poslovnih prostora u zakup, a sve u cilju prikupljanja većeg broja ponuda i postizanju više cijene;

Donijeti akt o načinu raspolaganja, korištenju i dodjeli stanova;

Poboljšati procedure procjene prihoda i rashoda po međunarodnom i međuoperatorskom prometu, te dosljedno primjenjivati paragafe 22. i 91. Okvira za sastavljanje i prezentiranje finansijskih izvještaja i vlastite akte, kako bi se isti priznavali u obračunskom periodu u kojem su i nastali;

U cilju osiguranja naplate i realnog iskazivanja potraživanja usaglasiti postojeće akte kojima je uređena ova materija, sa posebnim osvrtom na Pravilnik o fakturisanju, evidentiranju i naplati potraživanj, kojim se precizno i jasno trebaju definisati rokovi za pokretanje tužbe za neizmirene obaveze korisnika, rokovi za prenos potraživanja na sumnjava i sporna i ispravku vrijednosti potraživanja na teret rashoda;

Sve usvojene akte i procedure dosljedno i u potpunosti poštivati, redovno ih dograđivati i usklađivati sa zakonskom regulativom i u kontinuitetu pratiti njihovu realizaciju;

Priznavanje prihoda vršiti u skladu sa tačkom 22. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja i MRS 18 Prihodi;

Izvršiti analizu svih ugovora o zakupu, utvrditi da li je u svim slučajevima ugovorenio fakturisanje komunalnih usluga i provjeriti da li se zakupcima fakturišu sve ugovorene obaveze;

U cilju realnog iskazivanja sredstava i rashoda obračunskog perioda, sve okončane investicije koje se još uvijek vode kao sredstva u pripremi knjigovodstveno aktivirati i na taj način dosljedno i u potpunosti postupati prema zahtjevima iz standarda i vlastitim aktima;

Radi realnog iskazivanja dugoročnih ulaganja, postupiti u skladu sa zahtjevima osnivača i u potpunosti realizirati Odluku Vlade Federacije BiH, od 26.03.2009. godine, a koja se odnosi na prenos prava i obaveza predmetnog ulaganja na Federaciju BiH, odnosno, nadležnu direkciju autocesta;

Radi realnog iskazivanja rashoda i poslovног rezultata, rezervisanja vršiti u skladu sa MRS 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva i načelom potpunosti, shodno paragrafu 38. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja;

U cilju povećanja efikasnosti nabavki, prilikom ocjene i vrednovanja ponuda u svim slučajevima nabavki postupati dosljedno i na isti način, uz potpuno poštivanje procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama BiH, njegovim provedbenim i vlastitim aktima i bez favorizovanja pojedinih ponuđača.